Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MELCHIOR WATHELET
prednesené 31. mája 2016[1]

Vec C-72/15

Rosneft Oil Company OJSC
proti
Her Majesty's Treasury,
Secretary of State for Business, Innovation and Skills,
The Financial Conduct Authority

<návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court) [Vyšší súdny dvor (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (senát oddelenia), Spojené kráľovstvo]>

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika — Platnosť určitých článkov rozhodnutia 2014/512/SZBP a nariadenia (EÚ) č. 833/2014 — Reštriktívne opatrenia s ohľadom na konanie Ruskej federácie, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine"

I – **Úvod**

1. Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka platnosti a výkladu rozhodnutia Rady 2014/512/SZBP z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine[2] (ďalej len „rozhodnutie 2014/512"), a nariadenia Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine[3] (ďalej len „nariadenie č. 833/2014").

2. Tento návrh má veľmi veľký význam, lebo Súdny dvor bude musieť na základe neho rozhodnúť o svojej právomoci, pokiaľ ide o skúmanie platnosti a výklad aktov prijatých Úniou v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) v prejudiciálnom konaní, pričom článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ a článok 275 ZFEÚ podľa všetkého vylučujú túto možnosť.

3. Prejednávaná vec teda poskytuje Súdnemu dvoru príležitosť určiť, ktoré akty sú podľa bodu 252 jeho stanoviska 2/13 (EU:C:2014:2454) „pri súčasnom stave práva Únie… vyňaté zo súdneho preskúmania vykonávaného Súdnym dvorom".

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Ú. v. EÚ L 229, 2014, s. 13. Toto rozhodnutie bolo viackrát zmenené a doplnené. Vzhľadom na to, že spor vo veci samej sa týka len zmien a doplnení vykonaných do decembra 2014, v týchto návrhoch budem vychádzať zo znenia rozhodnutia 2014/512 účinného v decembri 2014, ktoré zahŕňa zmeny a doplnenia vykonané rozhodnutím Rady 2014/659/SZBP z 8. septembra 2014 (Ú. v. EÚ L 271, 2014, s. 54) a rozhodnutím Rady 2014/872/SZBP zo 4. decembra 2014 (Ú. v. EÚ L 349, 2014, s. 58).

3 — Ú. v. EÚ L 229, 2014, s. 1. Toto nariadenie bolo viackrát zmenené a doplnené. Vzhľadom na to, že spor vo veci samej sa týka len zmien a doplnení vykonaných do decembra 2014, v týchto návrhoch budem vychádzať zo znenia nariadenia č. 833/2014 účinného v decembri 2014, ktoré zahŕňa zmeny a doplnenia vykonané nariadením Rady (EÚ) č. 960/2014 z 8. septembra 2014 (Ú. v. EÚ L 271, 2014, s. 3) a nariadením Rady (EÚ) č. 1290/2014 zo 4. decembra 2014 (Ú. v. EÚ L 349, 2014, s. 20).

II – **Právny rámec**

A – *Zmluva o EÚ*

4. Článok 19 ods. 1 Zmluvy o EÚ, ktorý je súčasťou hlavy III nazvanej „Ustanovenia o inštitúciách“, stanovuje:

„Súdny dvor Európskej únie sa skladá zo Súdneho dvora, Všeobecného súdu a osobitných súdov. Zabezpečuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv.

Členské štáty ustanovia v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany.“

5. Článok 21 ods. 1 prvý pododsek Zmluvy o EÚ, ktorý je súčasťou kapitoly 1 nazvanej „Všeobecné ustanovenia o vonkajšej činnosti Únie“ v rámci hlavy V nazvanej „Všeobecné ustanovenia o vonkajšej činnosti Únie a osobitné ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike“, stanovuje:

„Činnosť Únie na medzinárodnej scéne sa spravuje zásadami, ktoré sa uplatnili pri jej založení, rozvoji a rozšírení a ktoré hodlá podporovať vo zvyšku sveta: demokracia, právny štát, univerzálnosť a nedeliteľnosť ľudských práv a základných slobôd, zachovávanie ľudskej dôstojnosti, rovnosť a solidarita a dodržiavanie zásad Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva.“

6. Kapitola 2 nazvaná „Osobitné ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike“, ktorá sa tiež nachádza v tej istej hlave uvedenej zmluvy, stanovuje:

„*Oddiel 1*

Spoločné ustanovenia

Článok 23

Činnosť Únie na medzinárodnej scéne podľa tejto kapitoly sa spravuje zásadami, sleduje ciele a uskutočňuje sa v súlade so všeobecnými ustanoveniami uvedenými v kapitole 1.

Článok 24

1. Právomoc Únie v záležitostiach [SZBP] sa vzťahuje na všetky oblasti zahraničnej politiky a všetky otázky týkajúce sa bezpečnosti Únie vrátane postupného vymedzenia spoločnej obrannej politiky, ktorá môže viesť k spoločnej obrane.

[SZBP] podlieha osobitným pravidlám a postupom. Vymedzuje a vykonáva ju jednomyseľne Európska rada a Rada s výnimkou prípadov, keď sa v zmluvách ustanovuje inak. Prijatie legislatívneho aktu sa vylučuje. Spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku uskutočňuje vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a členské štáty v súlade so zmluvami. Osobitná úloha Európskeho parlamentu a Komisie v tejto oblasti je vymedzená v zmluvách. Súdny dvor Európskej únie nemá vo vzťahu k týmto ustanoveniam právomoc s výnimkou jeho právomoci monitorovať súlad s článkom 40 tejto zmluvy a preskúmavať zákonnosť niektorých rozhodnutí, ako sa ustanovuje v článku 275 druhom odseku Zmluvy o [FEÚ].

…

3. Členské štáty aktívne a bezpodmienečne podporujú zahraničnú a bezpečnostnú politiku v duchu lojálnosti a vzájomnej solidarity a rešpektujú činnosť Únie v tejto oblasti.

Členské štáty spolupracujú na zvyšovaní a rozvoji svojej vzájomnej politickej solidarity. Zdržia sa akéhokoľvek konania, ktoré je v rozpore so záujmami Únie alebo ktoré by mohlo znížiť účinnosť jej pôsobenia ako súdržnej sily v medzinárodných vzťahoch. …

Článok 29

Rada prijíma rozhodnutia, ktoré vymedzujú pozíciu Únie k určitej záležitosti geografickej alebo vecnej povahy. Členské štáty zabezpečia, aby ich vnútroštátne politiky zodpovedali pozíciám Únie. …

Článok 40

Uskutočňovaním spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky nie je dotknuté uplatňovanie postupov a rozsah právomocí inštitúcií ustanovených zmluvami na výkon právomocí Únie uvedených v článkoch 3 až 6 Zmluvy o [FEÚ].

Rovnako nie je uskutočňovaním politík uvedených v týchto článkoch dotknuté uplatňovanie postupov a rozsah právomocí inštitúcií ustanovených zmluvami na výkon právomocí Únie podľa tejto kapitoly.

…“

B – *Zmluva o FEÚ*

7. Hlava I nazvaná „Všeobecné ustanovenia o vonkajšej činnosti Únie“, ktorá je súčasťou piatej časti Zmluvy o FEÚ nazvanej „Vonkajšia činnosť Únie“, stanovuje:

„*Článok 205*

Činnosť Únie na medzinárodnej scéne podľa tejto časti sa spravuje zásadami, sleduje ciele a uskutočňuje sa v súlade so všeobecnými ustanoveniami uvedenými v kapitole 1 hlavy V Zmluvy o [EÚ].“

8. Hlava IV nazvaná „Reštriktívne opatrenia“, ktorá je súčasťou tej istej časti Zmluvy o FEÚ, stanovuje:

„*Článok 215*

1. Ak rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o [EÚ] ustanovuje prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami, Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na základe spoločného návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie potrebné opatrenia. Informuje o nich Európsky parlament.

2. Ak tak ustanovuje rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o [EÚ], Rada môže v súlade s postupom uvedeným v odseku 1 prijať reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, skupinám alebo neštátnym subjektom.

3. Právne akty uvedené v tomto článku obsahujú potrebné ustanovenia o právnych zárukách.“

9. Článok 275 v rámci oddielu 5 nazvaného „Súdny dvor Európskej únie“, ktorý je súčasťou kapitoly 1 s názvom „Orgány“, ktorá je súčasťou hlavy I nazvanej „Ustanovenia o orgánoch“ v rámci šiestej časti Zmluvy o FEÚ, ktorá má názov „Inštitucionálne a finančné ustanovenia“, stanovuje:

„Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa [SZBP], ani pokiaľ ide o akty prijaté na ich základe.

Súdny dvor Európskej únie má však právomoc dohliadať na dodržiavanie článku 40 Zmluvy o [EÚ] a rozhodovať o žalobách podaných v súlade s podmienkami ustanovenými v článku 263 štvrtom odseku tejto zmluvy, ktorými sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí upravujúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 Zmluvy o [EÚ].“

C – *Dohoda o partnerstve a spolupráci*

10. Dohoda o partnerstve a spolupráci, ktorou sa zakladá partnerstvo medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Ruskou federáciou na strane druhej, podpísaná na Korfu 24. júna 1994[4] (ďalej len „dohoda o partnerstve“) v hlave III nazvanej „Obchod s tovarom“ stanovuje:

„*Článok 10*

1. Zmluvné strany si vzájomne udelia všeobecnú doložku najvyšších výhod opísanú v článku I ods. 1 GATT.

2. Ustanovenia odseku 1 sa neuplatňujú na:

a) výhody udelené susedným krajinám s cieľom uľahčiť cezhraničný styk;

b) výhody poskytnuté s cieľom vytvoriť colnú úniu alebo oblasť voľného obchodu, alebo na základe vytvorenia takejto únie alebo oblasti; pojmy ‚colná únia‘ a ‚oblasť voľného obchodu‘ majú rovnaký význam ako pojmy uvedené v článku XXIV ods. 8 GATT alebo vytvorené postupom uvedeným v odseku 10 toho istého článku GATT;

c) výhody poskytované konkrétnym krajinám v súlade s GATT a inými medzinárodnými dohovormi v prospech rozvojových krajín.

…

Článok 12

1. Zmluvné strany sa dohodli, že zásada voľného tranzitu tovaru je dôležitou podmienkou dosiahnutia cieľov tejto dohody.

V tejto súvislosti každá zmluvná strana zabezpečí neobmedzený tranzit tovaru pochádzajúceho z colného územia alebo určeného pre colné územie druhej strany cez svoje územie.

2. Pravidlá opísané v článku V ods. 2, 3, 4 a 5 GATT sú medzi zmluvnými stranami uplatniteľné.

…

4 — Ú. v. ES L 327, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/056, s. 5. Táto dohoda bola schválená v mene Spoločenstiev rozhodnutím Rady a Komisie 97/800/ESUO, ES, Euratom z 30. októbra 1997 (Ú. v. ES L 327, 1997, s. 1; Mim. vyd. 11/026, s. 356).

Článok 19

Táto dohoda nebráni prijatiu zákazov alebo obmedzení na dovoz, vývoz alebo tranzit tovaru z dôvodu verejnej morálky, verejného záujmu, bezpečnosti verejnosti; ochrany zdravia a života ľudí, zvierat alebo rastlín; ochrany prírodných zdrojov; ochrany národného bohatstva umeleckej, historickej alebo archeologickej hodnoty alebo ochrany duševného, priemyselného a obchodného vlastníctva, alebo predpisov týkajúcich sa zlata a striebra. Takéto zákazy alebo obmedzenia však nepredstavujú prostriedok svojvoľnej diskriminácie ani skrytého obmedzenia obchodu medzi zmluvnými stranami.“

11. Článok 36 v rámci kapitoly III s názvom „Cezhraničné poskytovanie služieb“, ktorá je súčasťou hlavy IV tejto dohody nazvanej „Ustanovenia o podnikaní a investíciách“, stanovuje:

„Pokiaľ ide o sektory uvedené v prílohe 5 k tejto dohode, zmluvné strany si vzájomne poskytnú zaobchádzanie, ktoré nie je menej priaznivé ako zaobchádzanie poskytnuté akejkoľvek tretej krajine, pokiaľ ide o podmienky ovplyvňujúce cezhraničné poskytovanie služieb spoločnosťami Spoločenstva alebo ruskými spoločnosťami na území Ruska, resp. Spoločenstva podľa zákonov a iných právnych predpisov platných v každej zmluvnej strane.“

12. Článok 52 v rámci hlavy V uvedenej dohody s názvom „Platby a kapitál“ stanovuje:

„…

2. Musí byť zabezpečený voľný pohyb kapitálu medzi rezidentmi Spoločenstva a Ruska vo forme priamych investícií realizovaných v spoločnostiach vytvorených v súlade s právnymi predpismi hostiteľskej krajiny a investícií realizovaných v súlade s ustanoveniami kapitoly II hlavy IV a presun takýchto investícií do zahraničia vrátane akýchkoľvek kompenzačných platieb vyplývajúcich z takých opatrení, ako je vyvlastnenie, znárodnenie, alebo opatrení s rovnakým účinkom, a akéhokoľvek zisku pochádzajúceho z takýchto operácií.

…

5. Bez toho, aby tým boli dotknuté odseky 6 a 7, po prechodnom období piatich rokov od nadobudnutia platnosti tejto dohody zmluvné strany nezavedú žiadne nové obmedzenia týkajúce sa pohybu kapitálu a s ním spojených bežných platieb medzi osobami s bydliskom v Spoločenstve a v Rusku a nespôsobia to, aby tieto dohovory boli reštriktívnejšie. Zavedenie obmedzení počas prechodného obdobia uvedeného v prvej vete tohto odseku nemá vplyv na práva a povinnosti zmluvných strán podľa odsekov 2, 3, 4 a 9 tohto článku.

…

9. Zmluvné strany si vzájomne udelia doložku najvyšších výhod, a to najmä pokiaľ ide o voľnosť bežných platieb a pohybu kapitálu a o spôsoby platieb.“

13. Článok 99, ktorý je súčasťou hlavy XI tej istej dohody s názvom „Inštitucionálne, všeobecné a záverečné ustanovenia“, stanovuje:

„Nič v tejto dohode nebráni zmluvnej strane prijať akékoľvek opatrenia:

1. ktoré považuje za nevyhnutné z hľadiska ochrany svojich hlavných bezpečnostných záujmov:

…

d) v prípade závažných vnútorných narušení negatívne ovplyvňujúcich udržanie práva a poriadku v čase vojny alebo vážneho medzinárodného napätia predstavujúceho hrozbu vojny alebo s cieľom splniť záväzky, ktoré prijala na účely zachovania mieru a medzinárodnej bezpečnosti;

…“

D – *Rozhodnutie 2014/512*

14. Predmetom prejednávaného návrhu na začatie prejudiciálneho konania sú nasledujúce ustanovenia rozhodnutia 2014/512:

„*Článok 1*

…

2. Priamy alebo nepriamy nákup alebo predaj dlhopisov, kapitálu alebo podobných finančných nástrojov, ako aj priame alebo nepriame poskytovanie investičných služieb pre ne či pomoc pri ich vydávaní alebo akékoľvek iné nakladanie s nimi, ak ich splatnosť presahuje 30 dní a ak ich po 12. septembri 2014 vydali:

…

b) subjekty usadené v Rusku, ako sa uvádzajú v prílohe III [konkrétne Rosneft, Transneft a Gazprom Neft], ktoré sú k 12. septembru 2014 pod verejnou kontrolou alebo z viac ako 50 % vo verejnom vlastníctve, ktorých odhadované celkové aktíva presahujú 1 bilión ruských rubľov a ktorých odhadované príjmy pochádzajú aspoň z 50 % z predaja alebo prepravy surovej ropy alebo ropných výrobkov;

c) akákoľvek právnická osoba, subjekt alebo orgán, ktoré sú usadené mimo Únie a z viac ako 50 % vo vlastníctve subjektu uvedeného v [písmene]… b), alebo

d) akákoľvek právnická osoba, subjekt alebo orgán, ktoré konajú v mene alebo na základe pokynov subjektu z kategórie uvedenej v písmene c) alebo uvedené v prílohe… III [konkrétne Rosneft, Transneft a Gazprom Neft].

3. Zakazuje sa priame alebo nepriame poskytovanie alebo priama i nepriama účasť na akýchkoľvek dohodách o poskytovaní nových pôžičiek alebo úverov so splatnosťou presahujúcou 30 dní akejkoľvek právnickej osobe, subjektu alebo orgánu uvedeným v odsekoch 1 alebo 2 po 12. septembri 2014, a to okrem pôžičiek alebo úverov, ktorých špecifickým a podloženým cieľom je financovanie nezakázaného priameho alebo nepriameho dovozu alebo vývozu tovaru a nefinančných služieb medzi Úniou a Ruskom alebo iným tretím štátom, alebo pôžičiek, ktorých špecifickým a podloženým cieľom je poskytovať núdzové financovanie na splnenie kritérií solventnosti a likvidity pre právnické osoby usadené v Únii, ktorých vlastnícke práva z viac ako 50 % patria subjektu uvedenému v prílohe I [konkrétne Sberbank, VTB Bank, Gazprombank, Vnešekonombank a Rosselchozbank].

…

Článok 4

1. Priamy alebo nepriamy predaj, dodávky, prevod alebo vývoz určitého zariadenia vhodných na nasledujúce kategórie prieskumných a ťažobných projektov v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu štátnymi príslušníkmi členských štátov alebo z území členských štátov alebo prostredníctvom plavidiel či lietadiel podliehajúcich ich jurisdikcii podlieha predchádzajúcemu povoleniu príslušného orgánu vyvážajúceho členského štátu:

a) prieskum a ťažba ropy vo vodách hlbších ako 150 metrov;

b) prieskum a ťažba ropy v pobrežných oblastiach severne od polárneho kruhu;

c) projekty, ktoré majú potenciál vyrábať ropu zo zdrojov nachádzajúcich sa v bridlicových formáciách metódou hydraulického štiepenia; nevzťahuje sa na prieskum a výrobu cez bridlicové formácie s cieľom nájsť iné ako bridlicové ložiská alebo ťažiť z nich ropu.

Únia prijme potrebné opatrenia na určenie príslušných položiek, na ktoré sa tento odsek vzťahuje.

2. Poskytovanie:

a) technickej pomoci alebo iných služieb súvisiacich so zariadením uvedeným v odseku 1;

b) finančných prostriedkov alebo finančnej pomoci pre predaj, dodávky, prevod alebo vývoz zariadenia uvedeného v odseku 1 alebo pre poskytovanie súvisiacej technickej pomoci alebo odbornej prípravy

tiež podlieha vydaniu predchádzajúceho povolenia príslušným orgánom vyvážajúceho členského štátu.

3. Príslušné orgány členského štátu nevydajú povolenie pre akýkoľvek predaj, dodávku, prevod alebo vývoz zariadenia alebo pre poskytovanie služieb uvedené v odsekoch 1 a 2, ak rozhodnú, že takýto predaj, dodávka, prevod alebo vývoz alebo poskytovanie takýchto služieb je určený na jednu z kategórií prieskumu a ťažby uvedenú v odseku 1.

4. Odsekom 3 nie je dotknuté plnenie zmlúv, ktoré sa uzavreli do 1. augusta 2014 ani doplnkových zmlúv potrebných na plnenie takýchto zmlúv.

5. Povolenie sa môže udeliť v prípade, že sú predaj, dodávka, presun či vývoz položiek alebo poskytovanie služieb uvedené v odsekoch 1 a 2 potrebné na naliehavé zabránenie alebo zmiernenie udalosti, ktorá môže mať pravdepodobne závažný a významný dosah na ľudské zdravie a bezpečnosť alebo životné prostredie. V náležite odôvodnených naliehavých prípadoch sa predaj, dodávka, presun či vývoz alebo poskytovanie služieb uvedené v odsekoch 1 a 2 môžu uskutočniť bez predchádzajúceho povolenia pod podmienkou, že vývozca tento predaj, dodávku, presun či vývoz alebo poskytovanie služieb oznámi príslušnému orgánu do piatich pracovných dní od ich uskutočnenia a poskytne relevantné podrobné odôvodnenie takéhoto predaja, dodávky, presunu či vývozu alebo poskytovania služieb bez predchádzajúceho povolenia.

Článok 4a

1. Zakazuje sa priame alebo nepriame poskytovanie súvisiacich služieb pre nasledujúce kategórie prieskumných a ťažobných projektov v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu štátnymi príslušníkmi členských štátov alebo z území členských štátov alebo prostredníctvom plavidiel alebo lietadiel podliehajúcich ich jurisdikcii:

a) prieskum a ťažba ropy vo vodách hlbších ako 150 metrov;

b) prieskum a ťažba ropy v pobrežných oblastiach okolo severného pólu severne od polárneho kruhu;

c) projekty, ktoré majú potenciál vyrábať ropu zo zdrojov nachádzajúcich sa v bridlicových formáciách metódou hydraulického štiepenia; nevzťahuje sa na prieskum a výrobu cez bridlicové formácie s cieľom nájsť iné ako bridlicové ložiská alebo ťažiť z nich ropu.

2. Zákazom stanoveným v odseku 1 nie je dotknuté plnenie zmlúv ani rámcových dohôd uzavretých pred 12. septembrom 2014 ani doplnkových zmlúv potrebných na plnenie takýchto zmlúv.

3. Zákaz stanovený v odseku 1 sa neuplatňuje, ak sú dotknuté služby potrebné na naliehavé zabránenie alebo zmiernenie udalosti, ktorá môže mať pravdepodobne závažný a významný dosah na ľudské zdravie a bezpečnosť alebo životné prostredie.

…

Článok 7

1. Neuznajú sa žiadne nároky v súvislosti so žiadnou zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo úplne alebo čiastočne, priamo alebo nepriamo dotknuté opatreniami uloženými podľa tohto rozhodnutia, vrátane nárokov na náhradu škody alebo akýchkoľvek iných nárokov tohto druhu, ako je napríklad nárok na kompenzáciu alebo pohľadávka so zárukou, predovšetkým nárok na predĺženie platnosti alebo vyplatenie dlhopisu, záruky alebo zabezpečenia, najmä finančnej záruky alebo finančného zabezpečenia v akejkoľvek forme, ak ich predložia:

a) subjekty uvedené v článku 1 ods. 1 písm. b) a v článku 1 ods. 2 písm. c) alebo d) alebo v prílohe… III…;

b) akákoľvek iná ruská osoba, subjekt alebo orgán; alebo

c) akákoľvek osoba, subjekt alebo orgán konajúce prostredníctvom alebo v mene jednej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v písm. a) alebo b) tohto odseku.

2. Pri akomkoľvek konaní, ktorého cieľom je vymáhanie pohľadávky, nesie dôkazné bremeno o tom, že uspokojenie tejto pohľadávky nie je odsekom 1 zakázané, osoba, ktorá túto pohľadávku vymáha.

3. Týmto článkom nie je dotknuté právo osôb, subjektov a orgánov uvedených v odseku 1 na súdne preskúmanie zákonnosti neplnenia zmluvných záväzkov v súlade s týmto rozhodnutím.

…“

E – *Nariadenie č. 833/2014*

15. Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka nasledujúcich ustanovení nariadenia č. 833/2014:

„*Článok 3*

1. Na priamy alebo nepriamy predaj, dodávku, presun alebo vývoz položiek uvedených v prílohe II bez ohľadu na to, či majú pôvod v Únii, akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu alebo v akomkoľvek inom štáte, ak sú takéto položky určené na použitie v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu, sa vyžaduje predchádzajúce povolenie.

2. Na každý predaj, dodávku, presun alebo vývoz, na ktoré sa podľa tohto článku vyžaduje povolenie, vydajú takéto povolenie príslušné orgány členského štátu, v ktorom je vývozca usadený; takéto povolenie bude v súlade s podrobnými pravidlami stanovenými v článku 11 nariadenia (ES) č. 428/2009. Povolenia sú platné v celej Únii.

3. Príloha II zahŕňa určité položky vhodné pre nasledujúce kategórie prieskumných a ťažobných projektov v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu:

a) prieskum a ťažba ropy vo vodách hlbších ako 150 metrov;

b) prieskum a ťažba ropy v pobrežných oblastiach severne od polárneho kruhu alebo

c) projekty, ktoré majú potenciál vyrábať ropu zo zdrojov nachádzajúcich sa v bridlicových formáciách metódou hydraulického štiepenia; nevzťahuje sa na prieskum a výrobu cez bridlicové formácie s cieľom nájsť iné ako bridlicové ložiská alebo ťažiť z nich ropu.

4. Vývozcovia poskytnú príslušným orgánom ku svojim žiadostiam o vývozné povolenie všetky relevantné informácie.

5. Príslušné orgány neudelia žiadne povolenie na žiadny predaj, dodávku, presun alebo vývoz položiek zahrnutých do prílohy II, ak majú opodstatnené dôvody na to, aby dospeli k záveru, že predaj, dodávka, presun alebo vývoz položiek sú určené pre ktorúkoľvek z kategórií prieskumných a ťažobných projektov uvedených v odseku 3.

Príslušné orgány však môžu udeliť povolenie, ak sa predaj, dodávka, presun alebo vývoz týkajú plnenia záväzku vyplývajúceho zo zmluvy uzatvorenej pred 1. augustom 2014 alebo z doplnkových zmlúv potrebných na plnenie takejto zmluvy.

Príslušné orgány môžu udeliť povolenie aj v prípade, že sú predaj, dodávka, presun alebo vývoz položiek potrebné na naliehavé zabránenie alebo zmiernenie udalosti, ktorá môže mať pravdepodobne závažný a významný dosah na ľudské zdravie a bezpečnosť alebo životné prostredie. V náležite odôvodnených naliehavých prípadoch sa predaj, dodávka, presun alebo vývoz môže uskutočniť bez predchádzajúceho povolenia pod podmienkou, že vývozca tento predaj, dodávku, presun alebo vývoz oznámi príslušnému orgánu do piatich pracovných dní od ich uskutočnenia a poskytne relevantné podrobné odôvodnenie takéhoto predaja, dodávky, presunu alebo vývozu.

6. Za podmienok uvedených v odseku 5 môžu príslušné orgány zrušiť, pozastaviť, zmeniť alebo odvolať vývozné povolenie, ktoré udelili.

7. Ak príslušný orgán odmietne povolenie udeliť alebo ho zruší, pozastaví, podstatne obmedzí alebo odvolá v súlade s odsekom 5 alebo 6, dotknutý členský štát to oznámi ostatným členským štátom a Komisii a poskytne im relevantné informácie, pričom dodrží ustanovenia o dôvernosti takýchto informácií uvedené v nariadení Rady (ES) č. 515/97.

8. Predtým, ako členský štát udelí povolenie v súlade s odsekom 5 pre transakciu, ktorá je v podstate zhodná s transakciou, na ktorú sa vzťahuje stále platné odmietnutie zo strany iného členského štátu alebo iných členských štátov podľa odsekov 6 a 7, poradí sa najskôr s členským štátom alebo štátmi, ktoré toto povolenie odmietli udeliť. Ak sa po tejto porade dotknutý členský štát rozhodne povolenie udeliť, oznámi to ostatným členským štátom a Komisii, pričom im poskytne všetky relevantné informácie na odôvodnenie svojho rozhodnutia.

Článok 3a

1. Zakazuje sa priamo alebo nepriamo poskytovať súvisiace služby pre tieto kategórie prieskumných a ťažobných projektov v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu:

a) prieskum a ťažba ropy vo vodách hlbších ako 150 metrov;

b) prieskum a ťažba ropy v pobrežných oblastiach severne od polárneho kruhu alebo

c) projekty, ktoré majú potenciál vyrábať ropu zo zdrojov nachádzajúcich sa v bridlicových formáciách metódou hydraulického štiepenia; nevzťahuje sa na prieskum a výrobu cez bridlicové formácie s cieľom nájsť iné ako bridlicové ložiská alebo ťažiť z nich ropu.

Na účely tohto odseku súvisiace služby sú:

i) vrty;

ii) kontrola vrtov;

iii) ťažobné a dokončovacie služby;

iv) dodávka osobitných plavidiel.

2. Zákazmi uvedenými v odseku 1 nie je dotknuté plnenie záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy alebo z rámcovej dohody uzavretej pred 12. septembrom 2014 alebo z doplnkových zmlúv potrebných na plnenie takejto zmluvy.

3. Zákazy uvedené v odseku 1 sa neuplatňujú, ak sú dané služby potrebné na naliehavé zabránenie alebo zmiernenie udalosti, ktorá môže mať pravdepodobne závažný a významný dosah na ľudské zdravie a bezpečnosť alebo životné prostredie.

Poskytovateľ služby oznámi príslušnému orgánu akúkoľvek činnosť vykonanú podľa tohto odseku do piatich pracovných dní od jej uskutočnenia a poskytne relevantné podrobné odôvodnenie predaja, dodávky, presunu alebo vývozu.

Článok 4

…

3. Povoleniu dotknutého príslušného orgánu podlieha poskytovanie:

a) technickej pomoci alebo sprostredkovateľských služieb v súvislosti s položkami uvedenými v prílohe II a v súvislosti s priamym alebo nepriamym poskytovaním, výrobou, údržbou a používaním takýchto položiek akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu, alebo ak sa takáto pomoc týka položiek na použitie v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu, akejkoľvek osobe, subjektu alebo orgánu v akomkoľvek inom štáte;

b) finančných prostriedkov alebo finančnej pomoci v súvislosti s položkami uvedenými v prílohe II, a to najmä grantov, pôžičiek a poistenia vývozného úveru, na akýkoľvek predaj, dodávku, presun alebo vývoz uvedených položiek alebo na poskytnutie súvisiacej technickej pomoci priamo alebo nepriamo akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku vrátane jeho

výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu, alebo ak sa takáto pomoc týka položiek na použitie v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu, akejkoľvek osobe, subjektu alebo orgánu v akomkoľvek inom štáte.

V náležite odôvodnených naliehavých prípadoch uvedených v článku 3 ods. 5 sa poskytovanie služieb uvedených v tomto odseku môže uskutočňovať bez predchádzajúceho povolenia pod podmienkou, že poskytovateľ oznámi príslušnému orgánu poskytnutie služieb do piatich pracovných dní po ich poskytnutí.

4. Ak sa žiada o povolenia podľa odseku 3 tohto článku, uplatňuje sa primerane článok 3 a najmä jeho odseky 2 a 5.

Článok 5

…

2. Zakazuje sa priamo alebo nepriamo nakupovať, predávať, poskytovať investičné služby alebo pomoc pri vydávaní prevoditeľných cenných papierov a nástrojov peňažného trhu alebo inak s nimi nakladať, ak ich splatnosť presahuje 30 dní a ak boli vydané po 12. septembri 2014 týmito subjektmi:

…

b) právnickou osobou, subjektom alebo orgánom usadenými v Rusku, ktoré sú z viac ako 50 % vo verejnom vlastníctve alebo pod verejnou kontrolou, ktorých odhadované celkové aktíva presahujú 1 bilión ruských rubľov a ktorých minimálne 50 % odhadovaných príjmov pochádza z predaja alebo prepravy surovej ropy alebo ropných produktov, ako sú uvedené v prílohe VI [konkrétne Rosneft, Transneft, Gazprom Neft];

c) právnickou osobou, subjektom alebo orgánom usadenými mimo Únie, ktoré z viac ako 50 % priamo alebo nepriamo vlastní subjekt uvedený v písmenách a) alebo b) tohto odseku, alebo

d) právnickou osobou, subjektom alebo orgánom, ktoré konajú v mene alebo na základe pokynov subjektu uvedeného v písmenách a), b) alebo c) tohto odseku.

3. Zakazuje sa po 12. septembri 2014 priamo alebo nepriamo uzatvárať akúkoľvek dohodu alebo zúčastňovať sa na akejkoľvek dohode o poskytovaní nových pôžičiek alebo úverov, ktorých splatnosť presahuje 30 dní, akejkoľvek právnickej osobe, subjektu alebo orgánu uvedeným v odseku 1 alebo 2. Zákaz sa nevzťahuje na:

a) pôžičky alebo úvery, ktoré majú osobitný a preukázaný cieľ poskytovať financovanie nezakázaných dovozov alebo vývozov tovaru a nefinančných služieb medzi Úniou a akýmkoľvek tretím štátom, vrátane výdavkov na tovar a služby z iného tretieho štátu, ktoré sú potrebné na plnenie zmlúv o vývoze alebo dovoze, alebo

b) pôžičky, ktorých osobitným a preukázaným cieľom je poskytovať núdzové financovanie na splnenie kritérií solventnosti a likvidity pre právnické osoby usadené v Únii, ktorých vlastnícke práva z viac ako 50 % patria subjektu uvedenému v prílohe III [konkrétne Sberbank, VTB Bank, Gazprombank, Vnešekonombank a Rosselchozbank].

…

Článok 8

1. Členské štáty stanovia pravidlá o ukladaní sankcií za porušovanie ustanovení tohto nariadenia a prijmú všetky potrebné opatrenia na ich vykonávanie. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

2. Členské štáty bezodkladne po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia informujú Komisiu o pravidlách uvedených v odseku 1, ako aj o každej následnej zmene.

…

Článok 11

1. Neuznajú sa žiadne nároky v súvislosti so žiadnou zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo úplne alebo čiastočne, priamo alebo nepriamo dotknuté opatreniami uloženými podľa tohto nariadenia, vrátane nárokov na náhradu škody alebo akýchkoľvek iných nárokov tohto druhu, ako je napríklad nárok na kompenzáciu alebo pohľadávka so zárukou, predovšetkým nárok na predĺženie platnosti alebo vyplatenie dlhopisu, záruky alebo zabezpečenia, najmä finančnej záruky alebo finančného zabezpečenia v akejkoľvek forme, ak ich predložia:

a) subjekty uvedené v článku 5 ods. 1 písm. b) a c) a v článku 5 ods. 2 písm. c) a d) alebo v [prílohe] VI [konkrétne Rosneft, Transneft, Gazprom Neft];

b) akákoľvek iná ruská osoba, subjekt alebo orgán;

c) akákoľvek osoba, subjekt alebo orgán konajúce prostredníctvom alebo v mene jednej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v písm. a) alebo b) tohto odseku.

2. Pri akomkoľvek konaní, ktorého cieľom je vymáhanie pohľadávky, nesie dôkazné bremeno o tom, že uspokojenie tejto pohľadávky nie je odsekom 1 zakázané, osoba, ktorá túto pohľadávku vymáha.

3. Týmto článkom nie je dotknuté právo osôb, subjektov a orgánov uvedených v odseku 1 na súdne preskúmanie zákonnosti neplnenia zmluvných záväzkov v súlade s týmto nariadením.“

III – **Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky**

16. Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov Únie 6. marca 2014 dôrazne odsúdili „nevyprovokované narušenie ukrajinskej zvrchovanosti a územnej celistvosti zo strany Ruskej federácie“ [5]. Vyzvali Ruskú federáciu, aby bezodkladne stiahla svoje ozbrojené sily do oblastí ich stáleho rozmiestnenia v súlade s príslušnými dohodami. Tiež sa rozhodli pozastaviť dvojstranné rozhovory s Ruskou federáciou o vízových záležitostiach, ako aj rozhovory s Ruskou federáciou o novej komplexnej dohode, ktorá mala nahradiť dohodu o partnerstve. Zdôraznili však, že riešenie krízy sa má nájsť prostredníctvom rokovaní medzi vládou Ukrajiny a vládou Ruskej federácie.

17. Hlavy štátov a predsedovia vlád členských štátov Únie ďalej uviedli, že ak tieto rokovania neprinesú výsledky v obmedzenom časovom rámci, voči osobám zodpovedným za konanie, ktoré by narušilo alebo ohrozilo územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny, budú zavedené cestovné obmedzenia a zmrazenie aktív.

5 — Vyhlásenie hláv štátov alebo predsedov vlád o Ukrajine, Brusel 6. marca 2014.

18. Na vykonanie tohto vyhlásenia Rada prijala nariadenie (EÚ) č. 269/2014 zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny[6], ktorým boli uložené uvedené opatrenia určitým osobám vymenovaným v prílohe I tohto nariadenia.

19. Rada, ktorá dospela k záveru, že Ruská federácia nereagovala na požiadavky Únie, a vzhľadom na pokračujúce zásahy do územnej celistvosti, zvrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny prijala 31. júla 2014 súbor nových podstatných reštriktívnych opatrení, a to rozhodnutie 2014/512 a nariadenie č. 833/2014, ktoré sa okrem iných ruských podnikov týkajú aj spoločnosti Rosneft Oil Company OJSC (ďalej len „Rosneft“), ktorej činnosti zahŕňajú prieskum, ťažbu, rafináciu uhľovodíkov, ako aj predaj surovej ropy a plynu v Rusku a v zahraničí.

20. Rosneft vykonáva svoje prieskumné a ťažobné činnosti v ruských provinciách bohatých na uhľovodíky a na ruskom kontinentálnom šelfe. Jej prieskumné činnosti zahŕňajú operácie vo vodách hlbších ako 150 metrov a v bridlicových formáciách.

21. Väčšinu akcií spoločnosti Rosneft (69,5 %) vlastní Rosneftegaz OJSC, akciová spoločnosť vo výlučnom vlastníctve Ruskej federácie. Menšinu jej akcií (19,75 %) vlastní BP Russian Investments Ltd., dcérska spoločnosť britskej ropnej spoločnosti BP plc. Zvyšných 10,75 % emitovaných akcií tvoriacich základné imanie je kótovaných na burze.

22. Her Majesty's Treasury (Pokladnica Jej Veličenstva) a Secretary of State for Business, Innovation and Skills (minister pre podnikanie, inovácie a schopnosti) sú orgánmi Spojeného kráľovstva zodpovednými za vykonávanie právnych predpisov Únie, ktorými sa ukladajú reštriktívne opatrenia v reakcii na konanie Ruskej federácie na Ukrajine.

23. Financial Conduct Authority (Úrad pre finančné správanie, ďalej len „FCA“) je tiež viazaný rozhodnutím 2014/512 a nariadením č. 833/2014 a musí skúmať účinky týchto aktov na svoje povinnosti a zákonné ciele. Ak by sa teda zistilo, že môže dôjsť k emisii zakázaných cenných papierov, a ak by hrozilo, že sa tým naruší integrita trhov, ktoré reguluje FCA, alebo poškodí ochrana spotrebiteľa, FCA by bol povinný preskúmať, aké kroky by prípadne mal prijať s cieľom predvídať toto riziko alebo mu zabrániť.

24. Rosneft návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 9. októbra 2014 podala žalobu o neplatnosť rozhodnutia 2014/512 a nariadenia č. 833/2014 na základe článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.[7]

25. Rosneft svojím návrhom na súdne preskúmanie podaným na High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court) [Vyšší súdny dvor (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (senát oddelenia), Spojené kráľovstvo] 20. novembra 2014 napáda zákonnosť rozhodnutia 2014/512 a nariadenia č. 833/2014, ako aj určitých opatrení, ktoré prijali orgány

6 — Ú. v. EÚ L 78, 2014, s. 6.

7 — Ide o vec NK Rosneft a i./Rada (T-715/14), o ktorej sa zatiaľ nerozhodlo.

Spojeného kráľovstva s cieľom vykonať určité aspekty nariadenia č. 833/2014 a najmä trestnoprávne sankcie stanovené v prípade porušenia tohto nariadenia [8], určité výkladové stanoviská FCA týkajúce sa pojmu „finančná pomoc“ a spôsob, akým FCA vykladá toto nariadenie a uplatňuje ho na určité prevoditeľné cenné papiere [9].

26. High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court) [Vyšší súdny dvor (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (senát oddelenia), Spojené kráľovstvo] vo svojom rozsudku z 9. februára 2015 [10] konštatoval, že na vyriešenie sporu, ktorý prejednáva, musí určiť, či určité ustanovenia rozhodnutia 2014/512 a nariadenia č. 833/2014 nie sú neplatné, čo nemôže urobiť bez toho, aby v súlade s rozsudkom Foto-Frost (314/85, EU:C:1987:452) podal návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore.

27. Okrem toho sa domnieva, že aj keby tieto ustanovenia boli platné, nie je isté, či by iné súdy členských štátov dospeli k rovnakým záverom, pokiaľ ide o ich výklad a uplatňovanie. Poukázal navyše na určité zásadné body, v ktorých existujú značné výkladové rozdiely medzi príslušnými orgánmi rôznych členských štátov.

28. Za týchto okolností High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court) [Vyšší súdny dvor (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (senát oddelenia), Spojené kráľovstvo] rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Najmä so zreteľom na článok 19 ods. 1 ZEÚ, články 24 ZEÚ a 40 ZEÚ, článok 47 [Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“)] a článok 275 druhý odsek ZFEÚ, má Súdny dvor právomoc rozhodovať v prejudiciálnom konaní podľa článku 267 ZFEÚ o platnosti článku l ods. 2 písm. b) až d), článku 1 ods. 3, článkov 4, 4a a 7, ako aj prílohy III rozhodnutia [2014/512]?

2. a) Je neplatné niektoré alebo viacero z nasledujúcich ustanovení (ďalej len ‚dotknuté ustanovenia‘) nariadenia [č. 833/2014] a, pokiaľ má Súdny dvor právomoc o tom rozhodnúť, rozhodnutia [2014/512]:

i) články 4 a 4a rozhodnutia [2014/512];

ii) články 3 a 3a, článok 4 ods. 3 a 4 a príloha II nariadenia [č. 833/2014],

(ďalej len ‚ustanovenia týkajúce sa ropného sektora‘);

iii) článok 1 ods. 2 písm. b) až d), článok 1 ods. 3 a príloha III rozhodnutia [2014/512];

iv) článok 5 ods. 2 písm. b) až d), článok 5 ods. 3 a príloha VI nariadenia [č. 833/2014],

(ďalej len ‚ustanovenia týkajúce sa cenných papierov a pôžičiek‘);

v) článok 7 rozhodnutia [2014/512] a

8 — Pozri nariadenie o Ukrajine (finančných sankciách Európskej únie) (č. 3) z roku 2014 [The Ukraine (European Union Financial Sanctions) (No. 3) Regulations 2014, SI 2014/2054], ktoré bolo neskôr zmenené a doplnené nariadením o Ukrajine (finančných sankciách Európskej únie) (č. 3) (novela) z roku 2014 [The Ukraine (European Union Financial Sanctions) (No. 3) (Amendment) Regulations 2014, SI 2014/2445], a vyhlášku o kontrole vývozu (sankciách týkajúcich sa Ruska, Krymu a Sevastopolu) z roku 2014 [The Export Control (Russia, Crimea and Sevastopol Sanctions) Order 2014, SI 2014/2357], ktorá bolo neskôr zmenená a doplnená vyhláškou o kontrole vývozu (sankciách týkajúcich sa Ruska, Krymu a Sevastopolu) (novela) z roku 2014 [The Export Control (Russia, Crimea and Sevastopol Sanctions) (Amendment) Order 2014, SI 2014/2932].

9 — Ide o prevoditeľné cenné papiere emitované vo forme medzinárodných certifikátov, ktoré predstavujú cenné papiere („Global Depository Receipts“, globálne vkladové potvrdenky, ďalej len „GVP“), ktoré sa týkajú akcií spoločnosti Rosneft a sú oficiálne kótované na londýnskej burze, kde sa s nimi obchoduje.

10 — Pozri *R (OJSC Rosneft Oil Company) v Her Majesty's Treasury and ors* [2015] EWHC 248 (Admin).

vi) článok 11 nariadenia [č. 833/2014]?

2. b) Pokiaľ sú dotknuté ustanovenia platné, prieči sa zásadám právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*), aby členský štát uložil trestnoprávne sankcie podľa článku 8 nariadenia [č. 833/2014] predtým, než Súdny dvor dostatočne objasní skutkovú podstatu dotknutého trestného činu?

3. Pokiaľ sú dotknuté zákazy a obmedzenia uvedené v druhej otázke písm. a) platné:

a) Zahŕňa pojem ‚finančná pomoc' v článku 4 ods. 3 nariadenia [č. 833/2014] spracovanie platby bankou alebo inou finančnou inštitúciou?

b) Zakazuje článok 5 nariadenia [č. 833/2014] vydávanie alebo iné obchodovanie s [GVP], ktoré boli vydané 12. septembra 2014 alebo neskôr podľa zmluvy o vklade s niektorým zo subjektov uvedených v prílohe VI, pokiaľ ide o akcie niektorého z týchto subjektov, ktoré boli vydané pred 12. septembrom 2014?

c) Ak Súdny dvor zaujme názor, že ide o nedostatok jasnosti, ktorý môže Súdny dvor vhodným spôsobom odstrániť tým, že poskytne ďalšie usmernenie, ako sa majú správne vykladať pojmy ‚bridlicový' a ‚vody hlbšie ako 150 metrov' v článku 4 rozhodnutia [2014/512] a článkoch 3 a 3a nariadenia [č. 833/2014]? Konkrétne, pokiaľ to Súdny dvor bude považovať za nevyhnutné a vhodné, môže poskytnúť geologický výklad pojmu ‚bridlicový', ktorý sa má použiť pri vykonávaní nariadenia, a objasniť, či sa ‚vody hlbšie ako 150 metrov' majú merať od bodu vrtu alebo inde?"

29. Predseda Všeobecného súdu uznesením z 26. marca 2015 prerušil konanie o žalobe o neplatnosť vo veci NK Rosneft a i./Rada (T-715/14) až do vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora v prejednávanej veci v súlade s článkom 54 tretím odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie.

IV – **Konanie na Súdnom dvore**

30. Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný na Súdny dvor 18. februára 2015. Písomné pripomienky predložili Rosneft, FCA, vláda Spojeného kráľovstva, česká, nemecká, estónska a francúzska vláda, ako aj Rada a Komisia.

31. Dňa 23. februára 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom Rosneft, FCA, vláda Spojeného kráľovstva, česká, nemecká, estónska, francúzska a poľská vláda, ako aj Rada a Komisia predniesli svoje ústne pripomienky.

V – **Analýza**

A – *O prvej otázke*

32. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora na jeho právomoc rozhodnúť v prejudiciálnom konaní o platnosti článku 1 ods. 2 písm. b) až d), článku 1 ods. 3, článkov 4, 4a a 7, ako aj prílohy III rozhodnutia 2014/512 so zreteľom na články 19 ZEÚ, 24 ZEÚ a 40 ZEÚ, článok 275 ZFEÚ a článok 47 Charty.

1. O prípustnosti

33. Estónska vláda a Rada spochybňujú prípustnosť prvej otázky, lebo odpoveď na ňu podľa ich názoru nie je nevyhnutná na to, aby vnútroštátny súd mohol vyriešiť spor vo veci samej.

34. Navrhujem, aby Súdny dvor zamietol túto námietku neprípustnosti, keďže právomoc Súdneho dvora rozhodnúť o prejednávanom návrhu na začatie prejudiciálneho konania je zjavne predpokladom skúmania ostatných otázok položených vnútroštátnym súdom (ktorých relevantnosť nikto nepopiera). Okrem toho táto otázka je podľa ustálenej judikatúry „otázkou prekážky konania z dôvodu verejného poriadku [a] možno [ju] skúmať kedykoľvek počas konania, dokonca bez návrhu“ [11].

35. Vnútroštátny súd musí navyše vychádzať z právomoci Súdneho dvora, aby zistil, či je viazaný monopolom Súdneho dvora v oblasti skúmania platnosti aktov sekundárneho práva Únie. [12]

2. O právomoci Súdneho dvora rozhodnúť v prejudiciálnom konaní o platnosti a výklade aktov v oblasti SZBP

a) Všeobecné pravidlo: súdne preskúmanie (články 19 ZEÚ, 263 ZFEÚ, 277 ZFEÚ a 267 ZFEÚ)

36. V bode 23 svojho dobre známeho rozsudku Les Verts/Parlament (294/83, EU:C:1986:166) Súdny dvor rozhodol, že „[Únia] je [úniou] založenou na zásade právneho štátu, keďže ani [jej] členské štáty, ani [jej] inštitúcie sa nemôžu vyhnúť preskúmavaniu otázky, či nimi prijaté právne akty sú v súlade so základnou ústavnou chartou, ktorou je Zmluva o [FEÚ]“. Súdny dvor tak umožnil, aby žaloba o neplatnosť smerovala proti aktom Európskeho parlamentu, aj keď Európsky parlament nebol v prvom odseku bývalého článku 173 EHS (teraz článok 263 ZFEÚ) výslovne uvedený ako inštitúcia, ktorej akty môžu byť predmetom skúmania zákonnosti. [13]

37. Článok 19 ZEÚ zveruje súdom Únie úlohu „zabezpeč[ovať] dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv“ a ukladá členským štátom povinnosť ustanoviť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany.

38. Podľa ustálenej judikatúry totiž „Zmluva o FEÚ svojimi článkami 263 a 277 na jednej strane a svojím článkom 267 na strane druhej [vytvorila] kompletný systém právnych prostriedkov a postupov zaručujúcich preskúmanie zákonnosti aktov Únie, ktorá je zverená súdom Únie“ [14].

b) „Carve out“: súdna imunita určitých aktov prijatých v rámci SZBP (článok 24 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a článok 275 prvý odsek ZFEÚ)

39. Na prvý pohľad sa zdá, že článok 24 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a článok 275 prvý odsek ZFEÚ vylučujú právomoc Súdneho dvora v oblasti SZBP.

11 — Rozsudok Elitaliana/Eulex Kosovo (C-439/13 P, EU:C:2015:753, bod 37). Pozri v tomto zmysle tiež rozsudky Sahlstedt a i./Komisia (C-362/06 P, EU:C:2009:243, bod 22) a Komisia/Cyprus (C-340/10, EU:C:2012:143, bod 20).

12 — Pozri stanovisko, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott v konaní o vydaní stanoviska 2/13 (EU:C:2014:2475, bod 100).

13 — Táto pasívna legitimácia Parlamentu v konaniach o žalobách o neplatnosť bola doplnená jeho aktívnou legitimáciou deklarovanou rozsudkom Parlament/Rada (C-70/88, EU:C:1990:217). Súdny dvor v ňom konštatoval, že hoci znenie Zmluvy o EHS nezaraďuje Parlament medzi inštitúcie, ktoré môžu podať žalobu o neplatnosť, môže ísť o „procesné vákuum[, ktoré] nemôže prevážiť nad základným záujmom na zachovaní a rešpektovaní inštitucionálnej rovnováhy vymedzenej zmluvami o založení Európskych spoločenstiev“ (bod 26).

14 — Rozsudok Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada (C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 92). Pozri v tomto zmysle tiež rozsudky Les Verts/Parlament (294/83, EU:C:1986:166, bod 23), Unión de Pequeños Agricultores/Rada (C-50/00 P, EU:C:2002:462, bod 40), Telefónica/Komisia (C-274/12 P, EU:C:2013:852, bod 57), T & L Sugars a Sidul Açúcares/Komisia (C-456/13 P, EU:C:2015:284, bod 45), ako aj uznesenie Pesquerias Riveirenses a i./Rada (C-164/14 P, EU:C:2015:111, bod 40).

40. Skôr než preskúmam tieto ustanovenia, považujem za potrebné poukázať na to, že napriek skutočnosti, že vo svojich rozsudkoch Parlament/Rada (C-130/10, EU:C:2012:472), Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft (C-348/12 P, EU:C:2013:776), Parlament/Rada (C-658/11, EU:C:2014:2025), ako aj Gbagbo a i./Rada (C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258) mal Súdny dvor príležitosť preskúmať otázky súvisiace s právomocou v oblasti SZBP, v bode 251 stanoviska 2/13 (EU:C:2014:2454) rozhodol, že „nemal doposiaľ príležitosť spresniť rozsah obmedzení svojej právomoci, ktoré v oblasti SZBP vyplývajú z [článku 24 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ a článku 275 ZFEÚ]“. Súdny dvor teda v bode 252 svojho stanoviska rozhodol, že „postačuje konštatovať, že pri súčasnom stave práva Únie sú niektoré akty prijímané v rámci SZBP vyňaté zo súdneho preskúmania vykonávaného Súdnym dvorom“, pričom však nespresnil, o ktoré akty ide. [15]

41. Okrem toho, ak je skúmanie zákonnosti aktov Únie pravidlom (články 19 ZEÚ, 263 ZFEÚ, 277 ZFEÚ a 267 ZFEÚ), článok 24 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a článok 275 prvý odsek ZFEÚ, ktoré zavádzajú doložku „carve-out“ vo vzťahu k právomoci súdov Únie alebo – inak povedané – výnimku „z pravidla o všeobecnej právomoci, ktorú článok 19 ZEÚ priznáva Súdnemu dvoru…, musia byť… vykladané striktne“ [16].

42. Navyše treba poukázať na rozdiel v znení článku 24 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ a článku 275 prvého odseku ZFEÚ.

43. Podľa článku 24 ods. 1 druhého pododseku poslednej vety ZFEÚ „Súdny dvor Európskej únie nemá vo vzťahu k *týmto ustanoveniam* právomoc“ [17], zatiaľ čo článok 275 prvý odsek ZFEÚ stanovuje, že „Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc, pokiaľ ide o *ustanovenia týkajúce sa [SZBP], ani pokiaľ ide o akty prijaté na ich základe*“ [18].

44. Skutočnosť, že v článku 275 prvom odseku ZFEÚ je použité slovné spojenie „ustanovenia týkajúce sa [SZBP]“, by mohla vyvolať mylný dojem, že súdy Únie nemajú nijakú právomoc v súvislosti s akýmkoľvek ustanovením Zmluvy o FEÚ, ktoré síce nespadá pod SZBP, ale môže sa jej týkať.

45. Súdny dvor si nikdy neosvojil tento – dosť extenzívny – výklad článku 275 prvého odseku ZFEÚ. Naopak rozhodol, že akt založený na článku 37 ZEÚ, ktorý patrí medzi ustanovenia Zmluvy o EÚ týkajúce sa SZBP, a článku 218 ods. 5 a 6 ZFEÚ nie je vyňatý zo súdneho preskúmania, keďže článok 218 ZFEÚ, čo je ustanovenie, ktoré sa zjavne týka SZBP, „má všeobecný dosah, a teda sa má uplatniť v zásade na všetky medzinárodné zmluvy dojednané a uzavreté Úniou vo všetkých oblastiach jej konania, vrátane SZBP“ [19].

46. Keďže článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ vylučuje právomoc Súdneho dvora len „vo vzťahu k *týmto ustanoveniam*“ [20], domnievam sa, že – ako Komisia tvrdí v bode 40 svojich písomných pripomienok – ide o odkaz na názov kapitoly 2 hlavy V Zmluvy o EÚ „Osobitné ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike“, ktorej súčasťou je uvedený článok.

15 — Súdny dvor si však neosvojil jednoznačný názor generálnej advokátky Kokott, podľa ktorého Súdny dvor nemá právomoc rozhodovať v prejudiciálnom konaní o platnosti aktov týkajúcich sa SZBP, čo by umožnilo súdom členských štátov, ktoré síce majú povinnosť uplatňovať právo Únie, aby samy posúdili zákonnosť tohto typu aktov a neuplatnili ich v prípade, ak by ich považovali za protiprávne (pozri body 82 až 103 stanoviska, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott v konaní o vydaní stanoviska 2/13, EU:C:2014:2475).

16 — Rozsudok Parlament/Rada (C-658/11, EU:C:2014:2025, bod 70). Pozri v tomto zmysle tiež rozsudok Elitaliana/Eulex Kosovo (C-439/13 P, EU:C:2015:753, bod 42).

17 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

18 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

19 — Rozsudok Parlament/Rada (C-658/11, EU:C:2014:2025, bod 72).

20 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

47. Doložka „carve-out“ uvedená v článku 24 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ a článku 275 prvom odseku ZFEÚ sa teda týka len článkov 23 ZEÚ až 46 ZEÚ a aktov Únie prijatých na základe nich.[21]

48. Uvedená doložka „carve-out“ sa teda nevzťahuje na nariadenia prijaté Radou na základe článku 215 ZFEÚ. Účastníci konania vo veci samej a všetci účastníci prejudiciálneho konania v prejednávanej veci zhodne uvádzajú, že nariadenia prijaté Radou na základe článku 215 ZFEÚ, tak ako v prejednávanej veci nariadenie č. 833/2014, podliehajú všeobecnej právomoci súdov Únie skúmať ich zákonnosť v súlade s článkom 19 ZEÚ, pričom diskusia je obmedzená na stupeň tohto skúmania a na mieru voľnej úvahy, ktorú treba priznať Rade. Súdny dvor navyše už v prejudiciálnom konaní rozhodoval o výklade nariadenia Rady (ES) č. 765/2006 z 18. mája 2006 o reštriktívnych opatreniach voči prezidentovi Lukašenkovi a niektorým bieloruským funkcionárom[22], ktorého právnym základom bol tiež bývalý článok 301 ES, teraz článok 215 ZFEÚ[23].

49. Okrem toho na to, aby určitý akt v oblasti SZBP mohol mať súdnu imunitu podľa článku 24 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ a článku 275 prvého odseku ZFEÚ, nielenže musí byť jeho právnym základom niektorý z článkov 23 ZEÚ až 46 ZEÚ, ale jeho obsah sa musí týkať uplatňovania SZBP.

50. V konaní o žalobe o neplatnosť opatrení prijatých misiou zriadenou na základe jednotnej akcie Rady 2008/124/SZBP zo 4. februára 2008 o misii Európskej únie na podporu právneho štátu v Kosove, EULEX KOSOVO[24], zmenenej a doplnenej rozhodnutím Rady 2011/752/SZBP z 24. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa jednotná akcia 2008/124/SZBP o misii Európskej únie na podporu právneho štátu v Kosove, EULEX Kosovo[25], Súdny dvor v bodoch 48 a 49 rozsudku Elitaliana/Eulex Kosovo (C-439/13 P, EU:C:2015:753) rozhodol, že „sporné opatrenia, ktorých zrušenie sa žiadalo z dôvodu porušenia právnych predpisov uplatniteľných na verejné obstarávanie Únie, sa… týkajú verejného obstarávania, ktoré vytváralo výdavky na ťarchu rozpočtu Únie. Z toho vyplýva, že na predmetné verejné obstarávanie sa vzťahujú ustanovenia finančného nariadenia“, a že „vzhľadom na okolnosti špecifické pre prejednávanú vec nemožno konštatovať, že rozsah derogatívneho obmedzenia právomoci Súdneho dvora stanoveného v článku 24 ods. 1 druhom pododseku poslednej vete ZEÚ a článku 275 ZFEÚ zachádza až do vylúčenia právomoci Súdneho dvora pre výklad a uplatnenie ustanovení finančného nariadenia v oblasti verejného obstarávania“.

c) „Claw-back“: obmedzené súdne preskúmanie aktov v oblasti SZBP (článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ a článok 275 druhý odsek ZFEÚ)

i) Rozsah

51. Len vtedy, ak určitý akt v oblasti SZBP spĺňa obe podmienky uvedené v bodoch 47 a 49 týchto návrhov, je potrebné ešte preskúmať, či tento akt napriek tomu na základe doložky „claw-back“ zavedenej článkom 24 ods. 1 druhým pododsekom poslednou vetou ZEÚ a článkom 275 druhým odsekom ZFEÚ nepodlieha všeobecnej právomoci, ktorú článok 19 ods. 1 ZEÚ priznáva súdom Únie.

21 — Pozri rozsudky Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft (C-348/12 P, EU:C:2013:776, bod 99), ktorý odkazuje na body 36 až 38 rozsudku Manufacturing Support & Procurement Kala Naft/Rada (T-509/10, EU:T:2012:201), Parlament/Rada (C-658/11, EU:C:2014:2025, bod 73), ako aj National Iranian Oil Company/Rada (T-578/12, EU:T:2014:678, bod 35), ktorý bol potvrdený rozsudkom National Iranian Oil Company/Rada (C-440/14 P, EU:C:2016:128).

22 — Ú. v. EÚ L 134, 2006, s. 1.

23 — Pozri rozsudok Peftiev (C-314/13, EU:C:2014:1645).

24 — Ú. v. EÚ L 42, 2008, s. 92.

25 — Ú. v. EÚ L 310, 2011, s. 10.

52. Poukazujem na to, že obmedzenie právomoci Súdneho dvora v oblasti SZBP na základe doložky „carve-out“ je odôvodnené tým, že akty v oblasti SZBP v zásade majú vyjadrovať len rozhodnutia výlučne politickej povahy súvisiace s uplatňovaním SZBP, ktorých súdne preskúmanie je ťažko zlučiteľné s deľbou mocí. [26]

53. Doložka „claw-back“ však zbavuje akt v oblasti SZBP tejto súdnej imunity, ak tento akt prekračuje hranice SZBP, čo platí v prípade rozhodnutí v oblasti SZBP, ktoré sa síce prijímajú na základe hlavy V kapitoly 2 Zmluvy o EÚ, ale zasahujú do právomocí zverených Únii Zmluvou o FEÚ, ako aj rozhodnutí v oblasti SZBP, ktoré stanovujú reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám.

54. Súdny dvor totiž už v roku 1998 v bodoch 14 až 18 rozsudku Komisia/Rada (C-170/96, EU:C:1998:219) rozhodol, že na základe článku M Zmluvy o EÚ (ustanovenie, ktoré predchádzalo článku 40 ZEÚ) mal právomoc „zabezpečiť, aby akty, o ktorých Rada tvrdí, že patria pod článok K.3 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii, nezasahovali do právomocí, ktoré ustanovenia Zmluvy o ES priznávajú Spoločenstvu“ [27].

55. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa skúmania zákonnosti reštriktívnych opatrení voči fyzickým alebo právnickým osobám obsiahnutých v aktoch prijatých pred vstupom Lisabonskej zmluvy do platnosti aj „spoločná pozícia, ktorá má pre svoj obsah dosah presahujúci ten, ktorý stanovuje Zmluva o EÚ pre tento druh aktu, musí podliehať kontrole Súdneho dvora“ [28], lebo „možnosť predložiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku musí byť… prístupná vo vzťahu k všetkým ustanoveniam prijatým Radou, ktoré majú právne účinky voči tretím osobám bez ohľadu na ich povahu alebo formu“ [29].

56. Doložka „claw-back“ uvedená v článku 24 ods. 1 druhom pododseku poslednej vete ZEÚ a v článku 275 druhom odseku ZFEÚ podstatne nezmenila stav, ktorý existoval pred prijatím Lisabonskej zmluvy.

57. Konštatujem, že – tak ako v prípade doložky „carve-out“ – existuje rozdiel v znení relevantných ustanovení, ale tento raz je článok 275 ZFEÚ formulovaný reštriktívnejšie ako článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ.

58. Článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ totiž stanovuje, že súdy Únie majú právomoc „monitorovať súlad s článkom 40 [ZEÚ] a *preskúmavať zákonnosť* niektorých rozhodnutí, ako sa ustanovuje v článku 275 druhom odseku [ZFEÚ]“ [30].

59. Naproti tomu článok 275 druhý odsek ZFEÚ stanovuje, že súdy Únie majú právomoc „dohliadať na dodržiavanie článku 40 [ZEÚ] a *rozhodovať o žalobách podaných v súlade s podmienkami ustanovenými v článku 263 štvrtom odseku [ZFEÚ]*, ktorými sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí upravujúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 [ZEÚ]“.

26 — V práve viacerých členských štátov otázky súvisiace s uplatňovaním zahraničnej politiky vedenej vládou nepodliehajú súdnemu preskúmaniu podľa takzvanej teórie vládnych aktov [pozri najmä Conseil d'État (Štátna rada, Francúzsko), 19. februára 1875, Prince Napoléon, Recueil Lebon, s. 155] alebo doktríny „justiciability“ [pozri najmä *R (Abbasi and anor) v Secretary of State for Foreign & Commonwealth Affairs and anor* [2002] EWCA Civ 1598, body 99 a 106 – Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [Odvolací súd (Anglicko a Wales) (občianskoprávne oddelenie), Spojené kráľovstvo].

27 — Bod 16. Pozri v tomto zmysle tiež rozsudky Komisia/Rada (C-176/03, EU:C:2005:542, bod 39), Komisia/Rada (C-440/05, EU:C:2007:625, bod 53), ako aj Komisia/Rada (C-91/05, EU:C:2008:288, bod 33).

28 — Pozri rozsudky Gestoras Pro Amnistía a i./Rada (C-354/04 P, EU:C:2007:115, bod 54) a Segi a i./Rada (C-355/04 P, EU:C:2007:116, bod 54).

29 — Pozri rozsudky Gestoras Pro Amnistía a i./Rada (C-354/04 P, EU:C:2007:115, bod 53) a Segi a i./Rada (C-355/04 P, EU:C:2007:116, bod 53).

30 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

60. Pokiaľ ide o skúmanie dodržiavania článku 40 ZEÚ, obe ustanovenia sú zhodné. Súdy Únie môžu preskúmať každý akt v oblasti SZBP, na ktorý sa vzťahuje doložka „carve-out“, s cieľom zabezpečiť dodržiavanie článku 40 ZEÚ. Tento aspekt doložky „claw-back“ sa teda týka okrem iného aktov prijatých na základe článku 215 ods. 1 a 2 ZFEÚ, ktoré obsahujú tak opatrenia upravujúce prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ako aj reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám.

61. Existuje však významný rozdiel v znení dvoch predmetných ustanovení, keďže článok 275 druhý odsek ZFEÚ obmedzuje skúmanie zákonnosti rozhodnutí upravujúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám na žaloby o neplatnosť podané týmito osobami v súlade s článkom 263 štvrtým odsekom ZFEÚ, zatiaľ čo článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ opäť priznáva Súdnemu dvoru právomoc skúmať vo všeobecnosti zákonnosť „niektorých rozhodnutí, ako sa ustanovuje v článku 275 druhom odseku [ZFEÚ]“, konkrétne „rozhodnutí upravujúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 [ZEÚ]“.

62. Z judikatúry Súdneho dvora citovanej v bode 38 týchto návrhov pritom vyplýva, že „preskúmavanie zákonnosti“ spomenuté v článku 24 ods. 1 druhom pododseku poslednej vete ZEÚ zahŕňa nielen žaloby o neplatnosť podané na základe článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, ale tiež a predovšetkým mechanizmus prejudiciálneho konania upravený v článku 267 ZFEÚ.

63. Podľa skoršej a ustálenej judikatúry Súdneho dvora totiž „posúdenie platnosti v prejudiciálnom konaní predstavuje, *rovnako ako pri žalobách o neplatnosť*, spôsob preskúmania zákonnosti aktov inštitúcií [Únie]“ [31]. Ako Súdny dvor rozhodol v bode 15 rozsudku Foto-Frost (314/85, EU:C:1987:452), „účelom právomocí priznaných Súdnemu dvoru článkom [267 ZFEÚ] je zabezpečiť jednotné uplatňovanie práva [Únie] vnútroštátnymi súdmi[, keďže] [r]ozdielny prístup súdov členských štátov k otázke platnosti aktov [Únie] by mohol ohroziť samotnú jednotnosť právneho poriadku [Únie] a narušiť základnú požiadavku právnej istoty“ [32].

64. Keďže sa navyše podľa judikatúry Súdneho dvora [33] doložka „carve-out“ zavedená článkom 275 prvým odsekom ZFEÚ musí – tak ako každá výnimka – vykladať reštriktívne a dosah doložky „claw-back“ nemôže byť väčší ako dosah doložky „carve-out“ [34], doložka „claw-back-“ uvedená v článku 275 druhom odseku ZFEÚ, ktorá odkazuje späť na základné pravidlo, sa musí s prihliadnutím na širšie formulované znenie článku 24 ods. 1 druhého pododseku poslednej vety ZEÚ vykladať extenzívne.

31 — Rozsudok Foto-Frost (314/85, EU:C:1987:452, bod 16). Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Pozri v tomto zmysle tiež rozsudky Zelení/Parlament (294/83, EU:C:1986:166, bod 23), Unión de Pequeños Agricultores/Rada (C-50/00 P, EU:C:2002:462, bod 40), Gaston Schul Douane-expediteur (C-461/03, EU:C:2005:742, bod 22), Reynolds Tobacco a i./Komisia (C-131/03 P, EU:C:2006:541, bod 80), Melki a Abdeli (C-188/10 a C-189/10, EU:C:2010:363, bod 54), A (EU:C:2014:2195, bod 41), ako aj Schrems (C-362/14, EU:C:2015:650, bod 62).

32 — Rozsudok Foto-Frost (314/85, EU:C:1987:452) je založený na skutočnosti, že „článok [263] priznáva Súdnemu dvoru *výlučnú* právomoc zrušiť akt inštitúcie [Únie]“ [rozsudok Foto-Frost (314/85, EU:C:1987:452, bod 17)]. Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Pozri v tomto zmysle tiež rozsudky Lucchini (C-119/05, EU:C:2007:434, bod 53), Melki a Abdeli (C-188/10 a C-189/10, EU:C:2010:363, bod 54), Otis a i. (C-199/11, EU:C:2012:684, bod 53), A (EU:C:2014:2195, bod 41), ako aj Schrems (C-362/14, EU:C:2015:650, bod 62). Táto zásada sa musí vzťahovať na každý akt Únie, ktorý spadá buď pod všeobecnú doložku právomoci Súdneho dvora (pozri body 36 až 38 týchto návrhov), alebo pod doložku „claw-back“. Ak je naopak predmetom určitého konania akt týkajúci sa SZBP, ktorý spadá pod doložku „carve-out“, ale nie pod doložku „claw-back“, preskúmanie jeho zákonnosti nebude patriť do pôsobnosti Súdneho dvora, ale do pôsobnosti súdov členských štátov, ktorých úlohou bude zabezpečiť osobám podliehajúcim súdnej právomoci účinnú právnu ochranu v súlade s článkom 19 ZEÚ. Ako totiž stanovuje článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ a článok 275 prvý odsek ZFEÚ, hoci „Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc“, pre súdy členských štátov to neplatí.

33 — Pozri rozsudky Parlament/Rada (C-658/11, EU:C:2014:2025, bod 70) a Elitaliana/Eulex Kosovo (C-439/13 P, EU:C:2015:753, bod 42).

34 — Druhý odsek článku 275 ZFEÚ totiž nemôže opäť stanoviť právomoc súdov Únie, pokiaľ ide o otázky, ktoré vôbec neboli vylúčené z jeho právomoci na základe prvého odseku tohto článku.

65. Domnievam sa teda, že doložka „claw-back“ uvedená v článku 24 ods. 1 druhom pododseku poslednej vete ZEÚ a v článku 275 druhom odseku ZFEÚ dovoľuje súdom Únie preskúmať súlad všetkých aktov v oblasti SZBP s článkom 40 ZEÚ (a to buď na základe žaloby o neplatnosť alebo v prejudiciálnom konaní) [35] a tiež preskúmať zákonnosť rozhodnutí v oblasti SZBP upravujúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 ZEÚ (a to buď na základe žaloby o neplatnosť alebo v prejudiciálnom konaní) [36].

66. Opačný názor, ktorý vyjadrila generálna advokátka Kokott v stanovisku, ktoré predniesla v konaní o vydaní stanoviska 2/13 (EU:C:2014:2475), a ktorý v rámci prejednávanej veci podporuje vláda Spojeného kráľovstva, česká, nemecká, estónska, francúzska a poľská vláda, ako aj Rada, teda názor, že „Zmluvy… neupravujú v oblasti SZBP… *nijakú* právomoc Súdneho dvora rozhodovať o prejudiciálnych otázkach“ [37], by bol podľa môjho názoru ťažko zlučiteľný s článkom 23 ZEÚ, ktorý vyžaduje, aby sa „činnosť Únie na medzinárodnej scéne… sprav[ovala] zásadami… uvedenými v kapitole 1“, medzi ktoré patrí právny štát, ako aj univerzálnosť a nedeliteľnosť ľudských práv a základných slobôd [38] a ktorých súčasťou je nepochybne právo na prístup k súdu a účinná právna ochrana.

ii) Doložka „claw-back“ a *rozhodnutia* Rady prijaté na základe hlavy V kapitoly 2 Zmluvy o EÚ, ktoré upravujú reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám

67. Konštatujem, že hoci sa doložka „carve-out“ zavedená článkom 24 ods. 1 druhým pododsekom poslednou vetou ZEÚ a článkom 275 prvým odsekom ZFEÚ vzťahuje na všetky akty v oblasti SZBP, doložka „claw-back“ zavedená článkom 24 ods. 1 druhým pododsekom poslednou vetou ZEÚ a článkom 275 druhým odsekom ZFEÚ sa týka len dodržiavania článku 40 ZEÚ a skúmania zákonnosti *rozhodnutí* upravujúcich opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 ZEÚ.

68. Čo sa týka dodržiavania článku 40 ZEÚ, je jasné, že doložka „claw-back“ sa vzťahuje na každý akt v oblasti SZBP, ktorý už patrí do pôsobnosti doložky „carve-out“.

69. Naproti tomu, pokiaľ ide o skúmanie zákonnosti, článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ a článok 275 druhý odsek ZFEÚ, ako aj článok 215 ods. 2 ZFEÚ odkazujú na *rozhodnutia* upravujúce opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 ZEÚ, čo podľa môjho názoru nezahŕňa nariadenia, ako napríklad v prejednávanej veci nariadenie č. 833/2014, prijaté Radou na základe článku 215 ods. 2 ZFEÚ.

70. To podporuje môj názor, ktorý som vyjadril v bodoch 47 a 48 týchto návrhov, že doložka „carve-out“ sa vzťahuje len na akty v oblasti SZBP, ktorých právnym základom je niektorý z článkov 23 ZEÚ až 46 ZEÚ, a teda sa netýka aktov prijatých Radou na základe článku 215 ZFEÚ.

71. V opačnom prípade by nastala paradoxná situácia, keď by Súdny dvor mal právomoc skúmať rozhodnutia v oblasti SZBP upravujúce opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 ZEÚ, no nemal by právomoc skúmať nariadenia prijaté na základe týchto rozhodnutí.

35 — Pozri v tomto zmysle LENAERTS, K., MASELIS, I., GUTMAN, K.: *EU Procedural Law*. Oxford University Press, 2014, bod 6.05.

36 — Dodávam, že prejednávaná vec sa týka len právomoci Súdneho dvora rozhodovať v prejudiciálnom konaní o platnosti a výklade aktov v oblasti SZBP, keďže na žaloby o nesplnenie povinnosti, ako aj žaloby o náhradu škody, ktoré smerujú proti aktu SZBP, sa vzťahuje doložka „carve-out“ uvedená v článku 24 ods. 1 druhom pododseku poslednej vete ZEÚ a článku 275 prvom odseku ZFEÚ, a nie doložka „claw-back“ podľa článku 24 ods. 1 druhého pododseku poslednej vety ZEÚ a článku 275 druhého odseku ZFEÚ.

37 — Bod 100 stanoviska. V bode 101 ďalej uviedla, že „z hľadiska integračnej politiky je nepochybne veľmi poľutovaniahodné, že Súdnemu dvoru chýba v otázkach SZBP právomoc rozhodovať o prejudiciálnych otázkach a monopol na rozhodovanie o neplatnosti aktov Únie v zmysle rozsudku Foto-Frost, pretože takto nemožno v rámci SZBP zabezpečiť jednotný výklad a jednotné uplatňovanie práva Únie“.

38 — Pozri článok 21 ods. 1 ZEÚ.

72. Okrem toho na rozdiel od prípadu reštriktívnych opatrení stanovujúcich prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami [39] prijatie nariadenia na základe článku 215 ods. 2 ZFEÚ nie je povinné, pokiaľ ide o reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám. Podľa tohto ustanovenia totiž v prípade, „ak tak ustanovuje rozhodnutie [SZBP], Rada *môže*… prijať [také opatrenia]“ [40]. Reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám teda možno prijať prostredníctvom samotného rozhodnutia v oblasti SZBP. Práve pre tento typ rozhodnutia článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ a článok 275 druhý odsek ZFEÚ stanovujú doložku „claw-back“.

iii) Ako je to s výkladovou právomocou?

73. Keďže doložka „claw-back“ zavedená článkom 24 ods. 1 druhým pododsekom poslednou vetou ZEÚ a článkom 275 druhým odsekom ZFEÚ obmedzuje právomoc Súdneho dvora na *preskúmanie zákonnosti* rozhodnutí v oblasti SZBP upravujúcich opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 ZEÚ, výkladová právomoc, ktorú článok 267 prvý odsek písm. b) ZFEÚ priznáva Súdnemu dvoru, je v prípade týchto aktov podľa všetkého vyňatá z pôsobnosti Súdneho dvora.

74. Na základe porovnateľnej právnej úpravy, v rámci ktorej článok 41 Zmluvy o ESUO dovoľoval Súdnemu dvoru „rozhodovať v prejudiciálnom konaní o *platnosti* rozhodnutí Vysokého úradu a Rady“ [41] [*neoficiálny preklad*], pritom Súdny dvor rozhodol, že „nevyhnutným predpokladom posúdenia platnosti aktu je jeho výklad“ [42]. Na základe toho rozhodol, že „by… bolo v rozpore s účelom a koherentnosťou zmlúv, ak by v prípade, ak ide o pravidlá vyplývajúce zo Zmlúv o EHS a ESAE, určenie ich zmyslu a pôsobnosti patrilo v konečnom dôsledku do pôsobnosti Súdneho dvora, ako to stanovujú článok 177 Zmluvy o EHS [v súčasnosti článok 267 ZFEÚ] a článok 150 Zmluvy o ESAE [v súčasnosti zrušený], ktoré sú sformulované rovnako, čo umožňuje zabezpečiť jednotnosť ich uplatňovania, zatiaľ čo v prípade, ak predmetné ustanovenia vyplývajú zo Zmluvy o ESUO, túto právomoc by si ponechali výlučne rôzne vnútroštátne súdy, ktoré by mohli podať odlišný výklad, a Súdny dvor by nebol oprávnený zabezpečiť jednotný výklad týchto ustanovení“ [43].

75. Z týchto dôvodom sa domnievam, že ak súdy Únie môžu urobiť viac, teda preskúmať zákonnosť rozhodnutia upravujúceho opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 ZEÚ, určite môžu urobiť menej, teda podať výklad ustanovení týchto rozhodnutí, a to najmä s cieľom zabrániť tomu, aby Súdny dvor zrušil alebo vyhlásil za neplatný akt týkajúci sa SZBP, ktorý by mohol ponechať v platnosti na základe toho, že by podal iný výklad.

76. Platí to tým skôr, že – ako vnútroštátny súd uvádza v bodoch 30 až 34 svojho návrhu na začatie prejudiciálneho konania – v určitých zásadných bodoch už existujú výkladové rozdiely medzi príslušnými orgánmi rôznych členských štátov, najmä pokiaľ ide o výklad pojmu finančná pomoc uvedeného v článku 4 ods. 2 písm. b) rozhodnutia 2014/512 a v článku 4 ods. 3 nariadenia č. 833/2014, o čom svedčia písomné pripomienky predložené vládou Spojeného kráľovstva a nemeckou, estónskou a francúzskou vládou.

39 — Z článku 215 ods. 1 ZFEÚ vyplýva, že po prerušení alebo čiastočnom alebo úplnom obmedzení hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami stanovenom rozhodnutím v oblasti SZBP má nasledovať prijatie aktu Rady na základe toho istého článku 215 ZFEÚ, inak povedané, má sa uplatniť to, čo sa pred Lisabonskou zmluvou nazývalo „pilier Spoločenstva“. V tomto ustanovení je totiž použitý oznamovací spôsob: „Rada prijme… potrebné opatrenia“.

40 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

41 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

42 — Rozsudok Busseni (C-221/88, EU:C:1990:84, bod 14).

43 — Rozsudok Busseni (C-221/88, EU:C:1990:84, bod 16).

3. Rozhodnutie 2014/512 so zreteľom na článok 24 ods. 1 druhý pododsek poslednú vetu ZEÚ a článok 275 ZFEÚ

77. Pre rozhodnutie 2014/512 platí na prvý pohľad súdna imunita stanovená doložkou „carve-out“ zavedenou článkom 24 ods. 1 druhým pododsekom poslednou vetou ZEÚ a článkom 275 prvým odsekom ZFEÚ, lebo toto rozhodnutie spĺňa obe podmienky uvedené v bodoch 47 a 49 týchto návrhov.

78. Právnym základom rozhodnutia 2014/512 je totiž článok 29 ZEÚ, ktorý je súčasťou hlavy V kapitoly 2 Zmluvy o EÚ nazvanej „Osobitné ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike“, a jeho podstata sa zjavne týka SZBP, keďže Rada týmto rozhodnutím zaviedla reštriktívne opatrenia „s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine“ [44].

79. Na základe doložky „claw-back-in“ zavedenej článkom 24 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ a článkom 275 druhým odsekom ZFEÚ sa domnievam, že Súdny dvor má právomoc rozhodnúť v prejudiciálnom konaní o zlučiteľnosti rozhodnutia 2014/512 s článkom 40 ZEÚ, keďže Rosneft v bodoch 21 a 22 svojich písomných pripomienok napáda zákonnosť rozhodnutia 2014/512 so zreteľom na toto ustanovenie.

80. Na to, aby Súdny dvor mal tiež právomoc preskúmať zákonnosť rozhodnutia 2014/512 so zreteľom na akúkoľvek inú právnu vadu, než je porušenie článku 40 ZEÚ, je potrebné overiť, či je toto rozhodnutie „rozhodnut[ím] upravujúc[im] reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré bol[o] prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 [ZEÚ]“, v zmysle článku 24 ods. 1 druhého pododseku poslednej vety ZEÚ a článku 275 druhého odseku ZFEÚ.

81. V tejto súvislosti vláda Spojeného kráľovstva, francúzska a estónska vláda, ako aj Rada a Komisia popierajú, že rozhodnutie 2014/512 obsahuje reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, keďže podľa ich názoru sa opatrenia, ktoré sú v ňom obsiahnuté, uplatňujú na objektívne vymedzené situácie a na všeobecne vymedzenú kategóriu osôb.

82. Články 4 a 4a [45] rozhodnutia 2014/512 totiž nesmerujú proti spoločnosti Rosneft, ako je to naopak v prípade článku 1 ods. 2 písm. b) až d), článku 1 ods. 3 [46] a článku 7 [47], ktorých pôsobnosť sa týka troch ruských spoločností, medzi ktorými sa nachádza Rosneft (pozri prílohu III uvedeného rozhodnutia).

44 — Ako sa uvádza v názve tohto rozhodnutia.

45 — Články 4 a 4a rozhodnutia 2014/512 sa týkajú ruského ropného odvetvia, keďže stanovujú režim predchádzajúceho povolenia na priamy alebo nepriamy predaj, dodávky, prevod alebo vývoz určitých zariadení určených predovšetkým na prieskum a ťažbu ropy v Ruskej federácii štátnymi príslušníkmi členských štátov alebo z území členských štátov, ako aj zákaz priameho alebo nepriameho poskytovania súvisiacich služieb potrebných na prieskum a ťažbu ropy v Ruskej federácii štátnymi príslušníkmi členských štátov alebo z území členských štátov.

46 — Článok 1 ods. 2 písm. b) až d) a článok 1 ods. 3 rozhodnutia 2014/512 stanovuje všeobecný zákaz, ktorý sa vzťahuje na všetky finančné inštitúcie Únie, poskytovať určité služby týkajúce sa kapitálového trhu subjektom usadeným v Rusku, ktoré sú vymenované v prílohe III, kde je uvedená aj Rosneft.

47 — Článok 7 rozhodnutia 2014/512 stanovuje doložku o neodškodnení hospodárskych subjektov, ktorá sa podľa odseku 1 písm. a) týka okrem iného subjektov vymenovaných v prílohe III, kde je uvedená aj Rosneft.

83. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa dlhodobo ustálenej judikatúry reštriktívne opatrenia „v rozsahu, v akom určitej kategórii adresátov, vymedzenej všeobecným a abstraktným spôsobom, zakazujú najmä sprístupniť finančné prostriedky a hospodárske zdroje osobám a subjektom, ktorých mená sú uvedené na zoznamoch nachádzajúcich sa v ich prílohách, predstavujú akty všeobecnej pôsobnosti a zároveň súbor individuálnych rozhodnutí voči uvedeným osobám a subjektom“ [48]. Podľa Súdneho dvora „je to práve individuálna povaha týchto aktov, ktorá… poskytuje prístup k súdu Únie“ [49].

84. V tomto zmysle bola žaloba o neplatnosť, o ktorej sa rozhodlo rozsudkom Manufacturing Support & Procurement Kala Naft/Rada (T-509/10, EU:T:2012:201), zamietnutá pre nedostatok právomoci z hľadiska článku 275 ZFEÚ, keďže sa týkala článku 4 rozhodnutia Rady 2010/413/SZBP z 26. júla 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu a o zrušení spoločnej pozície 2007/140/SZBP [50] (ďalej len „rozhodnutie 2010/413“), ktoré konkrétne nesmerovalo proti žalobkyni [51]. Súdny dvor v bode 99 svojho rozsudku Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft (C-348/12 P, EU:C:2013:776) z tých istých dôvodov potvrdil rozsudok, ktorým bola táto žaloba zamietnutá.

85. Keďže formulácia článkov 4 a 4a rozhodnutia 2014/512 je veľmi podobná formulácii článku 4 rozhodnutia 2010/413 [52], stotožňujem sa s názorom Komisie, že uvedené ustanovenia neobsahujú reštriktívne opatrenia voči spoločnosti Rosneft. Súdny dvor teda nemá právomoc preskúmať ich zákonnosť (a podať ich výklad), keďže doložka „claw-back“ uvedená v článku 24 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ a v článku 275 druhom odseku ZFEÚ sa neuplatní.

86. Nesúhlasím však so stanoviskom vlády Spojeného kráľovstva, českej, francúzskej, estónskej a poľskej vlády, ako aj Rady a Komisie, podľa ktorého článok 1 ods. 2 písm. b) až d), článok 1 ods. 3 a článok 7 rozhodnutia 2014/512, ktoré prostredníctvom prílohy III výslovne smerujú proti spoločnosti Rosneft, nestanovujú reštriktívne opatrenia voči tejto spoločnosti, lebo opatrenia, ktoré sú v nich obsiahnuté, sa uplatňujú na objektívne vymedzené situácie a na všeobecne vymedzenú kategóriu osôb, pričom príloha III, v ktorej je uvedený názov spoločnosti Rosneft, má čisto deklaratórny charakter.

48 — Rozsudok Gbagbo a i./Rada (C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258, bod 56). Pozri v tomto zmysle tiež rozsudky Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia (C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, body 241 až 244), ako aj Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft (C-348/12 P, EU:C:2013:776, bod 99), ktorý odkazuje na body 36 až 38 rozsudku Manufacturing Support & Procurement Kala Naft/Rada (T-509/10, EU:T:2012:201).

49 — Rozsudok Gbagbo a i./Rada (C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258, bod 57).

50 — Ú. v. EÚ L 195, 2010, s. 39.

51 — „Zakazujúce opatrenia stanovené článkom 4 rozhodnutia 2010/413 sú opatreniami všeobecnej povahy, keďže ich pôsobnosť je vymedzená odkazom na objektívne kritériá a nie odkazom na určité fyzické alebo právnické osoby. Ako tvrdia Rada a Komisia, článok 4 rozhodnutia 2010/413 teda nie je rozhodnutím, ktoré stanovuje reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám v zmysle článku 275 druhého odseku ZFEÚ“ (bod 37).

52 —
„1. Zakazuje sa predaj, dodávky alebo presun kľúčového vybavenia a technológií pre nasledujúce kľúčové odvetvia ropného a plynárenského priemyslu v Iráne alebo pre iránske podniky, alebo podniky vo vlastníctve Iránu, ktoré pôsobia v týchto odvetviach mimo Iránu, štátnymi príslušníkmi členských štátov, alebo z územia členských štátov alebo prostredníctvom plavidiel alebo lietadiel podliehajúcich ich jurisdikcii bez ohľadu na to, či majú pôvod na ich území:
a) rafinovanie;
b) skvapalnený zemný plyn;
c) prieskum;
d) výroba.
Únia prijme potrebné opatrenia na určenie príslušných položiek, na ktoré sa vzťahuje toto ustanovenie.
2. Podnikom v Iráne, ktoré pôsobia v kľúčových odvetviach iránskeho ropného a plynárenského priemyslu uvedených v odseku 1 alebo iránskym podnikom alebo podnikom vo vlastníctve Iránu, ktoré pôsobia v týchto odvetviach mimo Iránu, sa zakazuje poskytovať:
a) technickú pomoc alebo odbornú prípravu a ďalšie služby súvisiace s kľúčovým vybavením a technológiami určenými v súlade s odsekom 1;
b) finančné prostriedky alebo finančnú pomoc na akýkoľvek predaj, dodávky, presun alebo vývoz kľúčového vybavenia a technológií určených v súlade s odsekom 1, alebo na zabezpečenie súvisiacej odbornej technickej pomoci alebo odbornej prípravy.
3. Zakazuje sa zúčastňovať sa vedome alebo zámerne na činnostiach, ktorých cieľom alebo účinkom je obchádzanie zákazov uvedených v odsekoch 1 a 2.“

87. V tejto súvislosti sa Komisia opiera o bod 39 rozsudku Sina Bank/Rada (T-67/12, EU:T:2014:348) a bod 32 rozsudku Hemmati/Rada (T-68/12, EU:T:2014:349), v ktorých Všeobecný súd v súvislosti s článkom 20 ods. 1 písm. b) rozhodnutia 2010/413 rozhodol, že „‚rozhodnut[ie] upravujúc[e] reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám' v zmysle článku 275 druhého odseku ZFEÚ sa nachádza v akte, ktorým bol zápis názvu žalobkyne po preskúmaní s účinnosťou od 1. decembra 2011 ponechaný v prílohe II rozhodnutia 2010/413 zmeneného a doplneného rozhodnutím 2010/644", a nie v tom, že názov žalobkyne bol uvedený v samotnej prílohe II pôvodného znenia rozhodnutia 2010/413. Z tohto dôvodu Všeobecný súd odmietol vykonať svoju právomoc a rozhodol, že článok 20 ods. 1 písm. b) rozhodnutia 2010/413 nezavádza reštriktívne opatrenia voči určitým osobám, ale opatrenia so všeobecnou pôsobnosťou.

88. Okrem toho v bode 42 rozsudku Sina Bank/Rada (T-67/12, EU:T:2014:348) a v bode 35 rozsudku Hemmati/Rada (T-68/12, EU:T:2014:349) Všeobecný súd vyložil kritérium „osobnej" dotknutosti článkom 16 ods. 2 nariadenia prijatého Radou na základe rozhodnutia 2010/413[53], v ktorom boli opatrenia uvedené v článku 20 ods. 1 písm. b) rozhodnutia 2010/413 zavedené ako opatrenia so všeobecnou pôsobnosťou, rovnakým spôsobom ako pojem „rozhodnutie upravujúce reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám". Na základe toho vyhlásil žalobu o neplatnosť uvedeného článku 16 ods. 2, ktorú podala žalobkyňa, za neprípustnú.

89. Podľa môjho názoru táto judikatúra Všeobecného súdu nie je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora, ktorá vyplýva z bodu 99 rozsudku Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft (C-348/12 P, EU:C:2013:776)[54]. Ako totiž iná komora Všeobecného súdu rozhodla v bode 36 rozsudku National Iranian Oil Company/Rada (T-578/12, EU:T:2014:678), ktorý Súdny dvor potvrdil v rozsudku National Iranian Oil Company/Rada (C-440/14 P, EU:C:2016:128), „článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ priznáva každej fyzickej alebo právnickej osobe aktívnu legitimáciu na podanie žaloby proti aktom inštitúcií Únie, pokiaľ sú splnené podmienky vymedzené týmto ustanovením, ako je to v prejednávanej veci[, lebo z uvedených aktov Únie vyplýva zápis týchto osôb do zoznamov predmetných opatrení]".

90. Podľa toho istého bodu rozsudku National Iranian Oil Company/Rada (T-578/12, EU:T:2014:678) by navyše názor Všeobecného súdu vyjadrený v rozsudkoch Sina Bank/Rada (T-67/12, EU:T:2014:348) a Hemmati/Rada (T-68/12, EU:T:2014:349), podľa ktorého je pojem reštriktívne opatrenie voči osobám v skutočnosti totožný s kritériom osobnej dotknutosti predmetným opatrením, „porušova[l] článok 263 ZFEÚ a článok 275 druhý odsek ZFEÚ, a preto by odporoval systému právnej ochrany zavedenému Zmluvou o FEÚ, ako aj právu na účinný prostriedok nápravy zakotvenému v článku 47 [Charty]".

91. Napriek tomu treba pre úplnosť uviesť, že taký prísny výklad by mal za následok, že doložka „claw-back" by bola veľmi často iluzórna, ak by – v rozpore s tým, čo som navrhol vyššie – ustanovenia rozhodnutí v oblasti SZBP, ktoré tak ako článok 1 ods. 2 písm. b) až d), článok 1 ods. 3 a článok 7 rozhodnutia 2014/512 výslovne smerujú proti fyzickým alebo právnickým osobám, nepredstavovali „reštriktívne opatrenia voči osobám" v zmysle doložky „claw-back" s tým dôsledkom, že táto doložka by neumožňovala položiť prejudiciálnu otázku týkajúcu sa platnosti.

92. Navrhujem teda, aby Súdny dvor odpovedal na prvú otázku tak, že v súlade s článkom 24 ods. 1 druhým pododsekom poslednou vetou ZEÚ a článkom 275 ZFEÚ má Súdny dvor právomoc rozhodnúť v prejudiciálnom konaní na základe článku 267 ZFEÚ o platnosti rozhodnutia 2014/512 so zreteľom na článok 40 ZEÚ a tiež podať výklad článku 1 ods. 2 písm. b) až d), článku 1 ods. 3 a článku 7 tohto rozhodnutia, ako aj jeho prílohy III a preskúmať ich zákonnosť.

53 — Ide o nariadenie Rady (EÚ) č. 961/2010 z 25. októbra 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 423/2007 (Ú. v. EÚ L 281, 2010, s. 1).

54 — Pozri tiež body 36 až 38 rozsudku Manufacturing Support & Procurement Kala Naft/Rada (T-509/10, EU:T:2012:201), v ktorých Všeobecný súd konštatoval, že predmetné opatrenie nie je reštriktívnym opatrením voči určitej osobe, lebo v ňom nebol uvedený nijaký subjekt, proti ktorému by toto opatrenie smerovalo.

93. Chcel by som však spresniť, že napriek tomu, že reštriktívne opatrenia zavedené článkami 4 a 4a rozhodnutia 2014/512 spadajú do pôsobnosti doložky „carve-out“ a nie do pôsobnosti doložky „claw-back“, právna ochrana je zaručená, lebo nariadenie č. 833/2014 – ako som vysvetlil v bodoch 47, 49, 69 a 70 týchto návrhov – v celom rozsahu patrí do pôsobnosti Súdneho dvora a vo svojich článkoch 3 a 3a článku 4 ods. 3 a 4 takmer doslovne preberá znenie týchto ustanovení. V prípade, ak by Súdny dvor zrušil tieto ustanovenia nariadenia č. 833/2014, Rada by musela prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie zlučiteľnosti rovnocenných ustanovení rozhodnutia 2014/512 s rozsudkom Súdneho dvora, a to – ako Rada uznala na pojednávaní – v súlade s článkom 266 ZFEÚ.

B – *O druhej otázke písm. a)*

94. Svojou druhou otázkou písm. a) sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora na platnosť článku 1 ods. 2 písm. b) až d), článku 1 ods. 3, článkov 4, 4a a 7 a prílohy III rozhodnutia 2014/512, ako aj článkov 3 a 3a, článku 4 ods. 3 a 4, článku 5 ods. 2 písm. b) až d) a článku 5 ods. 3, článku 11, ako aj príloh II a VI nariadenia č. 833/2014.

95. Vzhľadom na svoju odpoveď na prvú otázku preskúmam súlad rozhodnutia 2014/512 a nariadenia č. 833/2014 s článkom 40 ZEÚ, ako aj platnosť článku 1 ods. 2 písm. b) až d) a článku 1 ods. 3, článku 7, ako aj prílohy III rozhodnutia 2014/512 a tiež platnosť článkov 3 a 3a, článku 4 ods. 3 a 4, článku 5 ods. 2 písm. b) až d) a článku 5 ods. 3, článku 11, ako aj príloh II a VI nariadenia č. 833/2014.

1. O súlade rozhodnutia 2014/512 a nariadenia č. 833/2014 s článkom 40 ZEÚ

96. Podľa spoločnosti Rosneft Rada tým, že prijala rozhodnutie SZBP, ktoré má v podstate legislatívny charakter, prekročila svoje právomoci. V zmysle článku 29 ZEÚ spočíva úloha Rady vo vymedzení „pozíci[e] Únie k určitej záležitosti geografickej alebo vecnej povahy“. Naopak prijatie legislatívneho aktu v rámci SZBP je na základe článku 31 ods. 1 ZEÚ vylúčené. Rada teda tým, že prijala veľmi podrobné ustanovenia rozhodnutia 2014/512, ktoré sú v podstate doslovne prebraté v nariadení č. 833/2014, porušila doložku oddelenia postupov a právomocí uvedenú v článku 40 ZEÚ a zasiahla do právomoci Komisie a vysokého predstaviteľa predložiť spoločný návrh stanovenej v článku 215 ZFEÚ.

97. Podľa môjho názoru rozhodnutie 2014/512 a nariadenie č. 833/2014 nepredstavujú legislatívne akty.

98. Aj keby sa „legislatívny akt“ chápal vo všeobecnosti ako opatrenie so všeobecnou pôsobnosťou, ktoré sa vzťahuje na objektívne vymedzené situácie a na kategóriu osôb vymedzenú všeobecným a abstraktným spôsobom, definícia tohto slovného spojenia použitého v článku 24 ZEÚ sa nachádza len v článku 289 ods. 3 ZFEÚ. Tento článok pritom vymedzuje túto kategóriu ako „právne akty prijaté legislatívnym postupom“, a to riadnym legislatívnym postupom upraveným v článku 289 ods. 1 ZFEÚ alebo mimoriadnym legislatívnym postupom upraveným v článku 289 ods. 2 ZFEÚ.

99. Článok 24 ods. 1 druhý pododsek tretia veta a článok 31 ods. 1 ZEÚ teda tým, že zakazujú prijatie legislatívneho aktu, vylučujú širšie vymedzenú úlohu, ktorú článok 289 ods. 1 a 2 ZFEÚ priznáva Parlamentu a Komisii.[55]

55 — Navyše by nebolo možné vykladať článok 24 ods. 1 druhý pododsek tretiu vetu a článok 31 ods. 1 ZEÚ tak, že stanovujú povinnosť prijať prostredníctvom legislatívneho postupu reštriktívne opatrenia stanovujúce prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktoré sú logicky opatreniami so všeobecnou pôsobnosťou, ktoré sa vzťahujú na objektívne vymedzené situácie a na kategóriu osôb vymedzenú všeobecným a abstraktným spôsobom, lebo taký výklad by výslovne odporoval zneniu článku 215 ods. 1 ZFEÚ, ktorý stanovuje, že „Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na základe spoločného návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie potrebné opatrenia [a i]nformuje o nich Európsky parlament“, čo nie je riadny legislatívny postup ani mimoriadny legislatívny postup.

100. Okrem toho postup upravený v článku 24 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ použitý na prijatie rozhodnutia 2014/512 a postup upravený v článku 215 ZFEÚ použitý na prijatie nariadenia č. 833/2014 sa odlišujú od postupov upravených v článku 289 ZFEÚ, na základe ktorých sa určitý akt považuje za legislatívny akt.

101. Keďže Rosneft netvrdí, že rozhodnutie 2014/512 a nariadenie č. 833/2014 mali byť prijaté na inom právnom základe, než je článok 29 ZEÚ, resp. článok 215 ZFEÚ, tvrdenia spoločnosti Rosneft treba zamietnuť.

2. O platnosti článku 1 ods. 2 písm. b) až d) a článku 1 ods. 3, článku 7, ako aj prílohy III rozhodnutia 2014/512 a článkov 3 a 3a, článku 4 ods. 3 a 4, článku 5 ods. 2 písm. b) až d) a článku 5 ods. 3, článku 11, ako aj príloh II a VI nariadenia č. 833/2014

a) O rozsahu skúmania

102. Rada v bodoch 64, 108 a 115 svojich pripomienok tvrdí, že Súdny dvor nemá právomoc preskúmať zákonnosť predmetných ustanovení nariadenia č. 833/2014, keďže dôvody neplatnosti, ktoré uvádza Rosneft, v podstate smerujú proti zásadným rozhodnutiam, ktoré v celom rozsahu patria do oblasti SZBP a ktoré Rada prijala svojím rozhodnutím 2014/512.

103. Nesúhlasím s týmto stanoviskom, lebo podľa môjho názoru prijatie nariadenia na základe článku 215 ZFEÚ – aj keď toto nariadenie doslovne preberá alebo dopĺňa či spresňuje opatrenia uvedené v rozhodnutí týkajúcom sa SZBP, ako je to v prejednávanej veci v prípade rozhodnutia 2014/512 a nariadenia č. 833/2014 – spôsobuje zánik súdnej imunity, ktorá mohla platiť pre tieto opatrenia na základe článku 24 ods. 1 druhého pododseku poslednej vety ZEÚ a článku 275 prvého odseku ZFEÚ. [56]

104. Opačné riešenie by malo za následok extenzívny výklad vylúčenia právomoci Súdneho dvora v tejto oblasti, hoci toto vylúčenie je výnimkou a nie pravidlom.

105. Napriek tomu sa domnievam, že v tejto oblasti, ktorá sa týka diplomacie a zahraničnej a bezpečnostnej politiky, má Rada širokú mieru voľnej úvahy. [57]

b) O dôvode neplatnosti založenom na údajnom porušení dohody o partnerstve

106. Podľa spoločnosti Rosneft článok 1 ods. 2 písm. b) až d) a článok 1 ods. 3, ako aj príloha III rozhodnutia 2014/512 a tiež článok 3 ods. 1, 3 a 5, článok 3a ods. 1, článok 5 ods. 2 písm. b) až d) a článok 5 ods. 3, ako aj prílohy II a VI nariadenia č. 833/2014 porušujú článok 10 ods. 1 (doložka najvyšších výhod týkajúca sa obchodu s tovarom), článok 12 (voľný tranzit tovaru), článok 36 (doložka nie menej priaznivého zaobchádzania týkajúca sa cezhraničného poskytovania služieb) a článok 52 ods. 2, 5 a 9 (voľný pohyb kapitálu) dohody o partnerstve.

107. Vláda Spojeného kráľovstva, estónska a francúzska vláda, ako aj Rada a Komisia poukazujú na to, že predmetné opatrenia sú odôvodnené, lebo sú „nevyhnutné z hľadiska ochrany… hlavných bezpečnostných záujmov [zmluvných strán] v čase vojny alebo vážneho medzinárodného napätia predstavujúceho hrozbu vojny “ v súlade s článkom 99 ods. 1 písm. d) dohody o partnerstve, a že ustanovenia tejto dohody, na ktoré sa odvoláva Rosneft, v každom prípade nemajú priamy účinok.

56 — Vyplýva to z opisu článku 215 ZFEÚ ako „prepojeni[a] medzi činnosťami [Únie], ktoré prinášajú hospodárske opatrenia…, a cieľmi Zmluvy o EÚ“ (rozsudok Parlament/Rada C-130/10, EU:C:2012:472, bod 59). Akty v oblasti SZBP, ktoré idú nad rámec tohto „prepojenia“, sa stávajú opatreniami, ktoré musia byť v súlade so Zmluvou o FEÚ.

57 — Pozri rozsudky Sison/Rada (C-266/05 P, EU:C:2007:75, bod 33) a Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft (C-348/12 P, EU:C:2013:776, bod 120).

108. Keďže predpokladom uplatnenia článku 99 dohody o partnerstve je existencia opatrenia, ktoré odporuje hmotnoprávnym ustanoveniam uvedenej dohody, je potrebné najprv preskúmať, či článok 1 ods. 2 písm. b) až d) a článok 1 ods. 3, ako aj príloha III rozhodnutia 2014/512 a tiež článok 3 ods. 1, 3 a 5, článok 3a ods. 1, článok 5 ods. 2 písm. b) až d) a článok 5 ods. 3, ako aj prílohy II a VI nariadenia č. 833/2014 porušujú článok 10 ods. 1, články 12 a 36 a článok 52 ods. 2, 5 a 9 uvedenej dohody.

i) O priamom účinku článku 10 ods. 1, článkov 12 a 36 a článku 52 ods. 2, 5 a 9 dohody o partnerstve

109. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry dohoda uzatvorená medzi Úniou a jednou alebo viacerými tretími krajinami predstavuje vo vzťahu k Únii akt prijatý jednou z jej inštitúcií v zmysle článku 267 prvého odseku písm. b) ZFEÚ, že ustanovenia takejto dohody tvoria od jej vstupu do platnosti neoddeliteľnú súčasť právneho poriadku Únie a že v rámci tohto právneho poriadku má Súdny dvor právomoc rozhodovať v prejudiciálnom konaní o výklade tejto dohody. [58]

110. Okrem toho v bode 37 rozsudku Komisia/Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494) Súdny dvor rozhodol, že „na ustanovenia medzinárodnej dohody, ktorej zmluvnou stranou je Únia, sa možno odvolávať… na podporu námietky založenej na protiprávnosti takéhoto aktu len pod podmienkou, že jednak povaha a štruktúra uvedenej dohody tomu nebránia, a jednak, že ustanovenia tejto dohody… sa zdajú byť z hľadiska ich obsahu nepodmienené a dostatočne presné…. Na takéto ustanovenia sa možno odvolávať na súde Únie ako na kritérium na preskúmanie zákonnosti aktu Únie len vtedy, keď sú tieto dve podmienky kumulatívne splnené“ [59].

111. Keďže článok 10 ods. 1 a článok 12 dohody o partnerstve odkazujú na osobitné ustanovenia GATT, Rada a Komisia sa opierajú o ustálenú judikatúru Súdneho dvora v oblasti dohôd Svetovej obchodnej organizácie, podľa ktorej „berúc do úvahy ich povahu a ich štruktúru, tieto dohody sa v zásade neuvádzajú medzi normami, vo vzťahu ku ktorým možno kontrolovať zákonnosť aktov inštitúcií Únie“ [60].

112. Dohoda o partnerstve pritom nie je dohodou týkajúcou sa len obchodu s tovarom, na ktorú by sa mohla uplatniť táto judikatúra. [61]

58 — Pozri rozsudok Haegeman (181/73, EU:C:1974:41, body 3 až 6) týkajúci sa dohody o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Gréckom, podpísanej 9. júla 1961 v Aténach a uzavretej v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 63/106/EHS z 25. septembra 1961 (Ú. v. ES 1963, L 26, s. 293); rozsudok Demirel (12/86, EU:C:1987:400, bod 7) týkajúci sa dohody o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, podpísanej 12. septembra 1963 v Ankare a uzavretej v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (Ú. v. ES 1964, L 217, s. 3685); rozsudok Andersson a Wåkerås-Andersson (C-321/97, EU:C:1999:307, body 26 a 27); rozsudok Ospelt a Schlössle Weissenberg (C-452/01, EU:C:2003:493, bod 27), ako aj rozsudok Établissements Rimbaud (C-72/09, EU:C:2010:645, bod 19) týkajúci sa dohody o Európskom hospodárskom priestore, podpísanej 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3) a schválenej rozhodnutím Rady a Komisie 94/1/ESUO, ES z 13. decembra 1993 o uzavretí Dohody o Európskom hospodárskom priestore medzi Európskymi spoločenstvami, ich členskými štátmi a Rakúskou republikou, Fínskou republikou, Islandskou republikou, Lichtenštajnským kniežatstvom, Nórskym kráľovstvom, Švédskym kráľovstvom a Švajčiarskou konfederáciou (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 1; Mim. vyd. 11/019, s. 146). Pozri tiež body 32 až 35 návrhov, ktoré som predniesol vo veci SECIL (C-464/14, EU:C:2016:52).

59 — Pozri v tomto zmysle tiež rozsudok Rada a i./Vereniging Milieudefensie a Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht (C-401/12 P až C-403/12 P, EU:C:2015:4, bod 54 a citovanú judikatúru).

60 — Rozsudok Komisia/Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494, bod 38). Pozri v tomto zmysle tiež rozsudky Portugalsko/Rada (C-149/96, EU:C:1999:574, bod 47), Van Parys (C-377/02, EU:C:2005:121, bod 39), ako aj LVP (C-306/13, EU:C:2014:2465, bod 44).

61 — V bode 39 rozsudku Komisia/Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494) totiž Súdny dvor vysvetlil svoje úvahy, podľa ktorých dohody WTO nepatria medzi normy, vo vzťahu ku ktorým možno kontrolovať zákonnosť aktov inštitúcií Únie („pripustenie toho, aby úloha spočívajúca v zabezpečení súladu práva Únie s pravidlami WTO prislúchala priamo súdu Únie, by zbavilo legislatívne a výkonné orgány Únie manévrovacieho priestoru, ktorý majú obdobné orgány obchodných partnerov Únie. Je totiž nesporné, že určité zmluvné strany, medzi nimi aj najvýznamnejší obchodní partneri Únie, v súvislosti s predmetom a cieľom dohôd WTO vyvodili presne ten záver, že tieto dohody nepatria k normám, s ohľadom na ktoré súdne orgány skúmajú zákonnosť ich vnútroštátnych právnych predpisov. Neexistencia takejto reciprocity, pokiaľ by sa pripustila, by mohla viesť k nerovnováhe pri uplatňovaní pravidiel WTO“).

113. Ako totiž Súdny dvor rozhodol v súvislosti s dohodou o partnerstve v bode 27 svojho rozsudku Simutenkov (C-265/03, EU:C:2005:213), jej „predmetom [je] založenie partnerstva medzi jej zmluvnými stranami s cieľom podporiť predovšetkým rozvoj úzkych politických vzťahov medzi týmito zmluvnými stranami, rozvoj obchodu a harmonických hospodárskych vzťahov medzi nimi, politických a hospodárskych slobôd, ako aj uskutočnenie postupnej integrácie medzi Ruskou federáciou a širšou oblasťou spolupráce v Európe“.

114. Súdny dvor navyše v bode 28 tohto rozsudku uviedol, že „skutočnosť, že sa uvedená dohoda obmedzuje na založenie partnerstva medzi zmluvnými stranami, bez toho, aby predpokladala pridruženie alebo budúce pristúpenie Ruskej federácie k [Únii], nevylučuje priamu uplatniteľnosť niektorých jej ustanovení. Z judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že keď nejaká dohoda zakladá spoluprácu medzi zmluvnými stranami, môžu určité jej ustanovenia, [ak vzhľadom na svoje znenie, ako aj na predmet a povahu dohody obsahujú jasné a presné povinnosti, ktorých splnenie alebo účinky nezávisia od vydania ďalšieho aktu], priamo upravovať právne postavenie jednotlivcov“.

115. Súdny dvor teda v bode 22 uvedeného rozsudku uznal priamy účinok článku 23 ods. 1 tejto dohody, ktorý sa týka pracovných podmienok.

116. Na rozdiel od toho, čo tvrdí vláda Spojeného kráľovstva a francúzska vláda, ako aj Rada a Komisia, nevidím dôvod, prečo by znenie ustanovení dohody o partnerstve, o ktoré ide v prejednávanej veci, nespĺňalo kritériá priameho účinku uvedené v bode 21 rozsudku Simutenkov (C-265/03, EU:C:2005:213) a prebraté do bodu 37 rozsudku Komisia/Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494).

117. Článok 10 ods. 1 dohody o partnerstve totiž stanovuje, že „zmluvné strany si vzájomne udelia všeobecnú doložku najvyšších výhod opísanú v článku I ods. 1 GATT“ [62]. Článok 12 ods. 1 druhý pododsek stanovuje, že „každá zmluvná strana zabezpečí neobmedzený tranzit tovaru pochádzajúceho z colného územia alebo určeného pre colné územie druhej strany cez svoje územie“. Článok 36 stanovuje, že „zmluvné strany si vzájomne poskytnú zaobchádzanie, ktoré nie je menej priaznivé ako zaobchádzanie poskytnuté akejkoľvek tretej krajine, pokiaľ ide o podmienky ovplyvňujúce cezhraničné poskytovanie služieb“. Napokon podľa článku 52 zmluvné strany dohody o partnerstve zabezpečia „voľný pohyb kapitálu medzi rezidentmi [Únie] a Ruska vo forme priamych investícií“ (odsek 2), po prechodnom období piatich rokov od nadobudnutia platnosti tejto dohody nezavedú žiadne nové obmedzenia (odsek 5) a „vzájomne [si] udelia doložku najvyšších výhod, a to najmä pokiaľ ide o voľnosť bežných platieb a pohybu kapitálu a o spôsoby platieb“ (odsek 9).

118. Podľa môjho názoru sa znenie týchto ustanovení z hľadiska nepodmienenosti vôbec neodlišuje od znenia článku 23 ods. 1 uvedenej dohody, o ktorom Súdny dvor už rozhodol, že má priamy účinok [63]. Ide teda o viac než len „dohodu [zmluvných strán], že sa dohodnú (‚an agreement to agree‘)“ [64].

62 — Článok I ods. 1 GATT vymedzuje doložku najvyšších výhod takto: „Všetky výhody, prednosti, výsady alebo oslobodenia poskytnuté ktoroukoľvek zmluvnou stranou akémukoľvek výrobku pochádzajúcemu alebo určenému pre akúkoľvek inú krajinu, sa budú bezodkladne a bezpodmienečne vzťahovať na každý podobný výrobok pochádzajúci z územia alebo určený pre územia všetkých ostatných zmluvných strán. Toto ustanovenie sa týka cla a poplatkov akéhokoľvek druhu, vyberaných pri dovoze alebo vývoze, alebo súvisiacich s dovozom alebo vývozom, ako aj tých, ktoré sa týkajú medzinárodných prevodov finančných prostriedkov pri platbe za dovoz alebo vývoz, spôsob výberu tohto cla alebo poplatkov, všetkých predpisov a formalít vzťahujúcich sa na dovozy alebo vývozy, ako aj všetkých skutočností, ktoré sú uvedené v odsekoch 2 a 4 článku III.“ [*neoficiálny preklad*]

63 — Pozri body 20 až 29 rozsudku Simutenkov (C-265/03, EU:C:2005:213).

64 — Pozri bod 79 návrhov, ktoré som predniesol vo veci SECIL (C-464/14, EU:C:2016:52).

ii) O existencii obmedzení práv priznaných článkom 10 ods. 1, článkami 12 a 36 a článkom 52 ods. 2, 5 a 9 dohody o partnerstve

119. Je teda potrebné preskúmať, či opatrenia zavedené článkom 1 ods. 2 písm. b) až d) a článkom 1 ods. 3, ako aj prílohou III rozhodnutia 2014/512 a tiež článkom 3 ods. 1, 3 a 5, článkom 3a ods. 1, článkom 5 ods. 2 písm. b) až d) a článkom 5 ods. 3, ako aj prílohami II a VI nariadenia č. 833/2014 zahŕňajú obmedzenia článku 10 ods. 1, článkov 12 a 36 a článku 52 ods. 2, 5 a 9 dohody o partnerstve.

– Článok 10 ods. 1 a článok 12 dohody o partnerstve (obchod s tovarom)

120. Pokiaľ ide o údajný rozpor medzi článkom 3 ods. 1, 3 a 5 a článkom 3a ods. 1 nariadenia č. 833/2014 na jednej strane a článkom 10 ods. 1 dohody o partnerstve na druhej strane, je potrebné zdôrazniť, že článok 10 ods. 1 dohody o partnerstve mal za následok len rozšírenie pôsobnosti článku I ods. 1 GATT na vzťahy medzi Úniou a Ruskou federáciou v čase, keď Ruská federácia nebola členom Svetovej obchodnej organizácie.

121. Podľa článku I ods. 1 GATT sa však toto ustanovenie týka len „cla a poplatkov akéhokoľvek druhu, vyberaných pri dovoze alebo vývoze, alebo súvisiacich s dovozom alebo vývozom, ako aj tých, ktoré sa týkajú medzinárodných prevodov finančných prostriedkov pri platbe za dovoz alebo vývoz, spôsob výberu tohto cla alebo poplatkov, všetkých predpisov a formalít vzťahujúcich sa na dovozy alebo vývozy, ako aj všetkých skutočností, ktoré sú uvedené v odsekoch 2 a 4 článku III“ [*neoficiálny preklad*].

122. Keďže článok 3 ods. 1, 3 a 5 nariadenia č. 833/2014 sa vôbec netýka ciel uplatniteľných pri dovoze tovaru, ktorý je predmetom týchto ustanovení, ale vyžaduje na ich vývoz do Ruskej federácie predchádzajúce povolenie a spresňuje podmienky, za ktorých členské štáty nesmú udeliť toto povolenie, je zjavné, že tieto ustanovenia nespadajú do pôsobnosti článku 10 ods. 1 dohody o partnerstve.

123. Článok 3a ods. 1 nariadenia č. 833/2014, ktorý zakazuje poskytovanie súvisiacich *služieb* pre určité kategórie prieskumných a ťažobných projektov v Rusku, a *fortiori* tiež nepatrí do pôsobnosti článku 10 ods. 1 dohody o partnerstve.

124. Článok 12 ods. 1 druhý pododsek dohody o partnerstve ukladá Únii a jej členským štátom povinnosť zabezpečiť voľný tranzit[65] tovaru pochádzajúceho z colného územia alebo určeného pre colné územie Ruskej federácie cez územie Únie.

125. Únia a jej členské štáty sú teda povinné zabezpečiť voľný prechod tovaru určeného pre Ruskú federáciu alebo pochádzajúceho z Ruskej federácie cez svoje územie.

126. Článok 3 ods. 1 nariadenia č. 833/2014 stanovuje, že na predaj, dodávku, presun alebo vývoz položiek uvedených v prílohe II bez ohľadu na to, či majú pôvod v Únii, sa vyžaduje predchádzajúce povolenie, ak sú takéto položky určené na použitie v Ruskej federácii. Článok 3 ods. 5 tohto nariadenia navyše zakazuje udeliť toto povolenie, ak sa predmetný predaj, dodávka, presun alebo vývoz týka položiek určených pre ktorúkoľvek z kategórií prieskumných a ťažobných projektov uvedených v odseku 3 tohto článku.

127. Podľa môjho názoru tieto ustanovenia nemajú nijaký vplyv na neobmedzený tranzit, ktorý zaručuje článok 12 ods. 1 druhý pododsek dohody o partnerstve.

65 — Tranzitom sa rozumie prechod cez územie určitého štátu, s prekládkou, skladovaním, rozdelením tovaru alebo so zmenou v spôsobe dopravy alebo bez prekládky, skladovania, rozdelenia tovaru alebo zmeny v spôsobe dopravy, keď tento prechod predstavuje len časť úplnej trasy, ktorá sa začína a končí mimo územia tohto štátu, cez ktoré sa uskutočňuje tranzit. Pozri v tomto zmysle článok V ods. 1 GATT.

128. Aj keď je v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 833/2014 spomenutý okrem iného presun položiek uvedených v prílohe II „bez ohľadu na to, či majú pôvod v Únii“, faktom zostáva, že v odsekoch 2 a 4 tohto článku je spomenutý len vývoz.

129. V tomto zmysle „na každý predaj, dodávku, presun alebo vývoz, na ktoré sa… vyžaduje povolenie, vydajú takéto povolenie príslušné orgány členského štátu, v *ktorom je vývozca usadený*“ [66]. Okrem toho „*vývozcovia* poskytnú príslušným orgánom ku svojim žiadostiam o *vývozné* povolenie všetky relevantné informácie“ [67].

130. Zdá sa mi teda jasné, že tieto ustanovenia nariadenia č. 833/2014 sa netýkajú tranzitu položiek uvedených v prílohe II, ale predaja, dodávky, presunu alebo vývozu z *územia členských štátov*.

131. V tomto zmysle neobmedzený tranzit predmetných položiek pochádzajúcich z tretích krajín určených pre Ruskú federáciu nie je vôbec ovplyvnený.

132. V každom prípade, aj keby Súdny dvor konštatoval existenciu obmedzenia článku 10 ods. 1 a článku 12 ods. 1 druhého pododseku dohody o partnerstve, toto obmedzenie by bolo – ako uvádza Komisia – opodstatnené z dôvodov verejného poriadku a bezpečnosti verejnosti v súlade s článkom 19 tejto dohody.

– Článok 36 dohody o partnerstve (cezhraničné poskytovanie služieb)

133. Podľa článku 36 dohody o partnerstve sú Únia a jej členské štáty povinné poskytovať zaobchádzanie, ktoré nie je menej priaznivé ako zaobchádzanie poskytnuté akejkoľvek tretej krajine, pokiaľ ide o podmienky ovplyvňujúce cezhraničné poskytovanie služieb spoločnosťami Únie na území Ruskej federácie podľa zákonov a iných právnych predpisov platných v Ruskej federácii.

134. Podľa prílohy 5 tejto dohody medzi služby uvedené v článku 36 patria inžinierske služby (CPC 8672) [68] a služby týkajúce sa technického skúšania a analýzy (CPC 8676) [69].

135. V rozpore s tým, čo tvrdí Rosneft, pritom žiadna zo služieb uvedených pod číslami CPC 8672 a CPC 8676 nespočíva v službách týkajúcich sa vrtov alebo kontroly vrtov, v ťažobných a dokončovacích službách alebo v dodávke osobitných plavidiel, ktoré sú uvedené v článku 3a ods. 1 nariadenia č. 833/2014 [70].

– Článok 52 ods. 2, 5 a 9 dohody o partnerstve (voľný pohyb kapitálu)

136. Odsek 2 tohto ustanovenia zaručuje voľný pohyb kapitálu medzi Úniou a Ruskou federáciou „vo forme priamych investícií realizovaných v spoločnostiach vytvorených v súlade s právnymi predpismi hostiteľskej krajiny“.

137. Okrem toho podľa odseku 9 toho istého článku musí Únia udeliť Ruskej federácii „doložku najvyšších výhod, a to najmä pokiaľ ide o voľnosť… pohybu kapitálu“.

66 — Článok 3 ods. 2 nariadenia č. 833/2014. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

67 — Článok 3 ods. 4 nariadenia č. 833/2014. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

68 — Dostupné na internetovej stránke United Nations Statistics Division (http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcs.asp?Cl=9&Lg=1&Co=8672). Číslo CPC („central product classification“) je odkazom na medzinárodný systém klasifikácie výrobkov pod záštitou Organizácie Spojených národov (OSN).

69 — Dostupné na internetovej stránke United Nations Statistics Division (http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcs.asp?Cl=9&Lg=1&Co=8676).

70 — Jedinými službami uvedenými pod číslom CPC 86761, ktoré by mohli byť relevantné, sú „služby týkajúce sa skúšok a rozborov chemických a biologických vlastností látok, ako sú… palivá“. Služby týkajúce sa vrtov a kontroly vrtov, ťažobné a dokončovacie služby a dodávka osobitných plavidiel však nepatria medzi uvedené služby.

138. Podľa spoločného vyhlásenia k článku 52 (definície) je pojem „priama investícia“ vymedzený ako:

„…investícia na účely vytvorenia trvalých ekonomických vzťahov s určitým podnikom, ako sú investície, ktoré poskytnú možnosť vykonávať účinný vplyv na jeho riadenie v dotknutej krajine osobami, ktoré nie sú rezidentmi ani rezidentmi v zahraničí, prostredníctvom:

…

2. účasti v novom alebo existujúcom podniku;

3. pôžičky na obdobie piatich rokov alebo dlhšie.“

139. Z týchto ustanovení celkom jasne vyplýva, že priamy alebo nepriamy nákup alebo predaj dlhopisov, kapitálu alebo podobných finančných nástrojov, ako aj priame alebo nepriame poskytovanie investičných služieb pre ne či pomoc pri ich vydávaní [71] môžu predstavovať priamu investíciu len vtedy, ak majú za následok účasť v podniku na účely vytvorenia trvalých ekonomických vzťahov.

140. Z týchto ustanovení tiež vyplýva, že uzatvorenie dohody alebo účasť na dohode o poskytnutí nových pôžičiek alebo úverov spoločnosti Rosneft, ktorých splatnosť presahuje 30 dní, po 12. septembri 2014 [72] môže predstavovať priamu investíciu len vtedy, ak ide o pôžičku alebo úver na obdobie piatich rokov alebo dlhšie, ktoré boli poskytnuté na účely vytvorenia trvalých ekonomických vzťahov.

141. Z toho vyplýva, že článok 1 ods. 2 písm. b) až d) a článok 1 ods. 3, ako aj príloha III rozhodnutia 2014/512 a tiež článok 5 ods. 2 písm. b) až d) a článok 5 ods. 3, ako aj príloha VI nariadenia č. 833/2014 predstavujú obmedzenie voľného pohybu kapitálu chráneného článkom 52 ods. 2, 5 a 9 dohody o partnerstve len v rozsahu, v akom zakazujú priame investície uvedené v bodoch 139 a 140 týchto návrhov.

iii) O odôvodnení

142. Na rozdiel od obchodu s tovarom, pre ktorý článok 19 dohody o partnerstve stanovuje možnosť odôvodniť obmedzenia takmer za rovnakých podmienok ako v prípade článku 36 ZFEÚ, uvedená dohoda nestanovuje nijakú možnosť odôvodniť obmedzenie voľného pohybu kapitálu.

143. Z rovnakých dôvodov, aké som uviedol v bodoch 123 až 125 návrhov, ktoré som predniesol vo veci SECIL (C-464/14, EU:C:2016:52) [73], sa domnievam, že obmedzenia voľného pohybu kapitálu zaručeného článkom 52 dohody o partnerstve môžu byť opodstatnené vzhľadom na naliehavé dôvody všeobecného záujmu.

144. Aj keď Rada neuvádza nijaký naliehavý dôvod všeobecného záujmu, zastávam názor, že z jej tvrdení založených na článku 99 dohody o partnerstve možno vyvodiť, že podľa jej názoru je obmedzenie voľného pohybu kapitálu opodstatnené vzhľadom na dôvody verejného poriadku a bezpečnosti verejnosti.

71 — Pozri článok 1 ods. 2 písm. b) až d) rozhodnutia 2014/512 a článok 5 ods. 2 písm. b) až d) nariadenia č. 833/2014.

72 — Pozri článok 1 ods. 3 rozhodnutia 2014/512 a článok 5 ods. 3 nariadenia č. 833/2014.

73 — Táto vec sa tiež týkala obmedzení voľného pohybu kapitálu, ktoré boli v rozpore s Euro-stredomorskou dohodou o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Tuniskou republikou na strane druhej, podpísanou v Bruseli 17. júla 1995 a schválenou v mene Európskeho spoločenstva a Európskeho spoločenstva uhlia a ocele rozhodnutím Rady a Komisie 98/238/ES, ESUO z 26. januára 1998 (Ú. v. ES L 97, 1998, s. 1; Mim. vyd. 11/028, s. 187), a Euro-stredomorskou dohodou o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Libanonskou republikou na strane druhej, podpísanou v Luxemburgu 17. júna 2002 a schválenou v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2006/356/ES zo 14. februára 2006 (Ú. v. EÚ L 143, 2006, s. 1).

145. Keďže reštriktívne opatrenia zavedené článkom 1 ods. 2 písm. b) až d) a článkom 1 ods. 3, ako aj prílohou III rozhodnutia 2014/512 a tiež článkom 5 ods. 2 písm. b) až d) a článkom 5 ods. 3, ako aj prílohou VI nariadenia č. 833/2014 boli prijaté „v reakcii na konanie [Ruskej federácie], ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine“ [74], a „s cieľom zvýšiť Rusku náklady na konanie, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a… podporiť mierové riešenie krízy“ [75], totiž zastávam názor, že môžu byť opodstatnené vzhľadom na dôvody verejného poriadku a bezpečnosti verejnosti.

146. Z odôvodnení rozhodnutia 2014/512 a nariadenia č. 833/2014 vyplýva, že Únia a jej členské štáty najprv verejne ohlásili prijatie reštriktívnych opatrení voči Ruskej federácii a že tieto opatrenia boli prijaté a postupne rozšírené až na základe toho, že Ruská federácia nereagovala.

147. Keďže cieľom reštriktívnych opatrení je „zvýšiť [Ruskej federácii] náklady na konanie, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a… podporiť mierové riešenie krízy“ [76], a vzhľadom na to, že Rosneft je ropnou spoločnosťou, ktorá má najväčšie zásoby ropy a najväčšiu produkciu spomedzi ropných spoločností, ktorých akcie sú kótované na ruskej burze (viac ako 40 % ropy vyprodukovanej v Ruskej federácii [77]), a Ruská federácia vlastní 69,5 % základného imania tejto spoločnosti, domnievam sa, že obmedzenia uložené článkom 1 ods. 2 písm. b) až d) a článkom 1 ods. 3, ako aj prílohou III rozhodnutia 2014/512 a tiež článkom 5 ods. 2 písm. b) až d) a článkom 5 ods. 3, ako aj prílohou VI nariadenia č. 833/2014 sú nevyhnutné na vyvolanie tlaku spôsobilého dosiahnuť cieľ sledovaný uvedeným rozhodnutím a uvedeným nariadením, ktorým je „zvýšiť [Ruskej federácii] náklady na konanie, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a… podporiť mierové riešenie krízy“ [78]. Predmetné reštriktívne opatrenia sú teda v súlade so zásadou proporcionality.

iv) O článku 99 dohody o partnerstve

148. V prípade, ak by Súdny dvor rozhodol, že existuje neodôvodnené obmedzenie článku 10 ods. 1, článkov 12 a 36 a článku 52 ods. 2, 5 a 9 dohody o partnerstve, tak ako vláda Spojeného kráľovstva, estónska a francúzska vláda, ako aj Rada a Komisia sa domnievam, že toto obmedzenie môže byť odôvodnené článkom 99 ods. 1 písm. d) uvedenej dohody, ktorý dovoľuje Únii prijať „akékoľvek opatrenia[,] ktoré považuje za nevyhnutné z hľadiska ochrany svojich hlavných bezpečnostných záujmov… v čase vojny alebo vážneho medzinárodného napätia predstavujúceho hrozbu vojny“ [79].

149. Ak – ako som uviedol v bode 105 týchto návrhov – má Rada širokú mieru voľnej úvahy v oblastiach zahraničnej a bezpečnostnej politiky, platí to aj vtedy, keď Rada konštatuje existenciu vážneho medzinárodného napätia predstavujúceho hrozbu vojny.

74 — Odôvodnenie 8 rozhodnutia 2014/512.

75 — Odôvodnenie 2 nariadenia č. 833/2014.

76 — Odôvodnenie 2 nariadenia č. 833/2014.

77 — Pozri internetovú stránku spoločnosti Rosneft (http://www.rosneft.com/about/).

78 — Odôvodnenie 2 nariadenia č. 833/2014.

79 — Vo francúzskej verzii, ktorú potvrdzuje rumunská verzia, sa uvádza „cas de guerre ou de grave tension internationale *menaçant de déboucher sur un conflit armé*“, zatiaľ čo v anglickej verzii, ktorú podporujú všetky ostatné jazykové verzie, ako aj ruská verzia, je uvedené „time of war or serious international tension *constituting threat of war*“. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

150. Po prvé treba pripomenúť, že Rada na odôvodnenie prijatia reštriktívnych opatrení, o ktoré ide v prejednávanej veci, poukázala na „nevyprovokované narušenie ukrajinskej zvrchovanosti a územnej celistvosti Ruskou federáciou“ [80], „zostrelenia lietadla Malajzijských aerolínií na linke MH17 pri Donecku“ [81] a „protiprávnu anexiu Krymu a Sevastopolu“ [82].

151. Po druhé je potrebné zdôrazniť, že Ruská federácia má právo veta v rámci Bezpečnostnej rady OSN. Je teda zbytočné hľadať konštatovanie existencie ohrozenia mieru v rezolúciách Bezpečnostnej rady OSN [83] alebo v návrhoch rezolúcií, ktoré Bezpečnostná rada OSN neprijala z dôvodu (skutočného alebo možného) uplatnenia práva veta Ruskou federáciou [84].

152. Na základe vyššie uvedeného zastávam názor, že Rada sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, pokiaľ ide o závažnosť situácie medzinárodného napätia, ktorá existovala v čase prijatia rozhodnutia 2014/512 a nariadenia č. 833/2014.

c) O dôvode neplatnosti založenom na údajnom porušení povinnosti odôvodnenia (článok 296 ZFEÚ)

153. Podľa spoločnosti Rosneft články 3, 3a, článok 4 ods. 3 a 4 a príloha II nariadenia č. 833/2014 porušujú povinnosť odôvodnenia, ktorá Rade vyplýva z článku 296 ZFEÚ, keďže v tomto nariadení nie je vysvetlené, ako ani prečo postih ruského ropného priemyslu alebo samotnej spoločnosti Rosneft spôsobom zvoleným v týchto ustanoveniach prispeje k dosiahnutiu cieľa predmetných opatrení, ako je opísaný v odôvodneniach 2 [85] a 4 [86]uvedeného nariadenia.

154. Rosneft tiež namieta porušenie článku 296 ZFEÚ, pokiaľ ide o článok 1 ods. 2 písm. b) až d) a článok 1 ods. 3, ako aj prílohu III rozhodnutia 2014/512 a tiež článok 5 ods. 2 písm. b) až d) a článok 5 ods. 3, ako aj prílohu VI nariadenia č. 833/2014, keďže tieto ustanovenia síce výslovne smerujú proti nej, no neumožňujú jej zistiť dôvod, pre ktorý samotná skutočnosť, že jej väčšinovým akcionárom je Ruská federácia, môže zabezpečiť dosiahnutie cieľa predmetných opatrení, ako je opísaný v odôvodneniach 2 [87] a 5 [88] nariadenia č. 833/2014.

155. Podľa môjho názoru v prejednávanej veci nedošlo k nijakému porušeniu povinnosti odôvodnenia.

156. Ako Súdny dvor rozhodol v bode 53 svojho rozsudku Rada/Bamba (C-417/11 P, EU:C:2012:718), „odôvodnenie vyžadované článkom 296 ZFEÚ sa… musí prispôsobiť povahe sporného aktu a kontextu, v ktorom bol prijatý. Požiadavka odôvodnenia musí byť hodnotená vzhľadom na okolnosti daného prípadu, najmä na obsah aktu, na charakter uvádzaných dôvodov a na záujem, ktorý môžu mať na

80 — Odôvodnenie 1 rozhodnutia 2014/512. Na pojednávaní Rada poukázala na dohodu o pridružení, ktorú Únia podpísala s Ukrajinou v roku 2014, ako aj na skutočnosť, že Ukrajina sa podieľa na európskej susedskej politike. Rada zdôraznila, že medzinárodné napätie predstavujúce hrozbu vojny sa nemusí nevyhnutne týkať len územia Únie. Okrem toho bolo jednoznačne preukázané, že na území štátu susediaceho s Úniou prebieha ozbrojený konflikt.

81 — Odôvodnenie 5 rozhodnutia 2014/512.

82 — Odôvodnenie 1 nariadenia č. 833/2014.

83 — Pozri rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN 2166(2014) dostupnú na internetovej stránke Bezpečnostnej rady OSN (http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_res_2166.pdf).

84 — Ide o návrhy rezolúcií S/2014/189 a S/2015/562 dostupné na internetovej stránke Bezpečnostnej rady OSN (http://www.securitycouncilreport.org/un-documents/ukraine/).

85 — „Preto sa považuje za vhodné, aby sa uplatnili dodatočné reštriktívne opatrenia s cieľom zvýšiť Rusku náklady na konanie, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a s cieľom podporiť mierové riešenie krízy.“

86 — „Je tiež vhodné, aby sa obmedzenia uplatňovali na priamy alebo nepriamy predaj, dodávku, presun a vývoz určitých technológií pre ruský ropný priemysel v podobe požiadavky predchádzajúceho povolenia.“

87 — Pozri poznámku pod čiarou 85.

88 — „Je takisto vhodné, aby sa v prípade určitých finančných inštitúcií s výnimkou inštitúcií s medzinárodným statusom zriadených medzivládnymi dohodami, ktoré majú sídlo v Rusku a ktorých akcionárom je aj Rusko, uplatňovali obmedzenia na vstup na kapitálový trh.“

získaní takýchto vysvetlení osoby, ktorým je akt určený, alebo ďalšie osoby priamo a osobne dotknuté takýmto aktom. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie konkrétne vymedzovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, keďže dostatočný charakter odôvodnenia musí byť posúdený nielen vzhľadom na text aktu, ale tiež na jeho kontext, ako aj na súhrn právnych pravidiel upravujúcich dotknutú oblasť“.

157. Okrem toho, pokiaľ ide o reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ako napríklad zmrazenie finančných prostriedkov, o ktoré išlo vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Rada/Bamba (C-417/11 P, EU:C:2012:718), Súdny dvor v bode 54 tohto rozsudku rozhodol, že „akt spôsobujúci ujmu je dostatočne odôvodnený vtedy, pokiaľ bol prijatý v kontexte, ktorý bol dotknutej osobe známy a ktorý jej umožňuje pochopiť dosah opatrenia prijatého vo vzťahu k nej“.

158. Keďže Rosneft je najväčšou ruskou ropnou spoločnosťou, ktorej 69,5 %-ným akcionárom je Ruská federácia [89], ktorej odhadované celkové aktíva presahujú 1 bilión ruských rubľov a ktorej minimálne 50 % odhadovaných príjmov pochádza z predaja alebo prepravy surovej ropy alebo ropných produktov [90], určite dokáže posúdiť význam ropného odvetvia z hľadiska príjmov pre rozpočet Ruskej federácie [91] a dôvod, pre ktorý skutočnosť, že proti nej smerujú reštriktívne opatrenia stanovené v článku 1 ods. 2 písm. b) až d) a v článku 1 ods. 3, ako aj v prílohe III rozhodnutia 2014/512 a tiež v článku 5 ods. 2 písm. b) až d) a v článku 5 ods. 3, ako aj v prílohe VI nariadenia, môže viesť k tomu, že sa „*zvýši[a] Rusku náklady na konanie*, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a… podpor[í sa] mierové riešenie krízy“ [92].

159. Tak je to aj v prípade opatrení uvedených v článkoch 3 a 3a, v článku 4 ods. 3 a 4, ako aj v prílohe II nariadenia č. 833/2014, ktoré nepredstavujú reštriktívne opatrenia voči spoločnosti Rosneft [93], ale všeobecne smerujú proti ruskému ropnému priemyslu.

d) O dôvode neplatnosti založenom na údajnom porušení práva na obranu, práva na účinnú právnu ochranu a práva na prístup k spisu

160. Podľa spoločnosti Rosneft skutočnosť, že Rada jej odmietla poskytnúť privilegovaný prístup k informáciám a k dôkazom týkajúcim sa takých zásadných otázok, ako je dôvod, pre ktorý bola Rosneft spomenutá v rozhodnutí 2014/512 a v nariadení č. 833/2014, alebo dôvod, pre ktorý postih smeroval proti určitým odvetviam ropného priemyslu, a nesmeroval proti iným odvetviam, porušuje jej právo na obranu, právo na účinnú právnu ochranu a právo na prístup k spisu.

161. Z listín pripojených k písomným pripomienkam spoločnosti Rosneft a Rady vyplýva, že Rosneft sa pokúšala získať na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie [94] privilegovaný prístup („privileged access“) k dokumentom Rady s cieľom použiť ich v konaní o žalobe o neplatnosť, ktorú prejednáva Všeobecný súd vo veci NK Rosneft a i./Rada (T-715/14).

89 — Pozri bod 147 týchto návrhov. Dodávam, že podľa účtovnej závierky za rok 2013 Rosneft vyplatila svojim akcionárom dividendy vo výške 85 miliárd ruských rubľov a zaplatila v Rusku viac ako jednu miliardu ruských rubľov na iných daniach, než je daň z príjmu (pozri internetovú stránku spoločnosti Rosneft, http://www.rosneft.com/attach/0/02/90/Rosneft_FS_2013_ENG_SIGNED_FINAL.pdf).

90 — Pozri článok 5 ods. 2 písm. b) a prílohu VI nariadenia č. 833/2014.

91 — Podľa prezidenta Vladimira V. Putina príjmy, ktoré v roku 2013 priniesol do rozpočtu Ruskej federácie ropný priemysel, predstavovali okolo 191 až 194 miliárd amerických dolárov (pozri http://rbth.com/news/2014/04/17/russia_had_revenues_of_191-194_bln_from_oil_28_bln_from_gas_in_2013_-_pu_35970.html).

92 — Odôvodnenie 2 nariadenia č. 833/2014. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

93 — Pozri body 82 až 85 týchto návrhov.

94 — Ú. v. EÚ L 145, 2001, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331.

162. Zo znenia týchto listín možno vyvodiť záver, že Rosneft využila prostriedky prístupu verejnosti k dokumentom zavedené týmto nariadením ako „document discovery“, čo je postup získavania listinných dôkazov, ktorý je známy v právnych systémoch „common law“ a v medzinárodnej arbitráži. [95]

163. Aj keď nariadenie č. 1049/2001 podľa môjho názoru v skutočnosti nie je koncipované tak, aby poskytovalo privilegovaný prístup k dokumentom potrebným v rámci sporu [96], z listín pripojených k písomným pripomienkam spoločnosti Rosneft a Rady vyplýva, že Rada nezamietla tieto žiadosti o predloženie dokumentov, ale vybavila ich na základe nariadenia č. 1049/2001.

164. Keďže Rosneft v rámci tohto dôvodu uvádza, že Rada jej neprávom odmietla prístup k väčšine dokumentov, o predloženie ktorých požiadala, domnievam sa, že tento dôvod je neprípustný v súlade s judikatúrou vyplývajúcou z veci, v ktorej bol vydaný rozsudok TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90), kde Súdny dvor rozhodol, že „požiadavky právnej istoty vedú k vylúčeniu možnosti, aby príjemca pomoci…, ktorý mohol toto rozhodnutie napadnúť, ale nechal uplynúť kogentnú lehotu stanovenú v tomto ohľade článkom [263] [šiestym] odsekom Zmluvy o [FEÚ], spochybnil jeho zákonnosť na vnútroštátnych súdoch prostredníctvom žaloby podanej proti opatreniam na vykonanie tohto rozhodnutia, ktoré prijali vnútroštátne orgány“ [97].

165. V tejto súvislosti poukazujem na to, že z listov Rady adresovaných spoločnosti Rosneft vyplýva, že Rada v súlade s článkom 8 ods. 1 nariadenia č. 1049/2001 poučila túto spoločnosť o možnosti napadnúť čiastočné zamietnutie jej žiadosti o predloženie dokumentov žalobou o neplatnosť v súlade s článkom 263 ZFEÚ.

166. Keďže rozhodnutia Rady, ktorými Rada poskytla spoločnosti Rosneft čiastočný prístup k dokumentom, ktoré si táto spoločnosť vyžiadala, sa priamo a osobne týkali spoločnosti Rosneft, jej žaloba by bola bezpochyby prípustná. [98]

167. Zo znenia žiadostí o privilegovaný prístup k dokumentom, ktoré Rosneft zaslala Rade, v každom prípade vyplýva, že

— tieto žiadosti veľmi často neobsahovali dostatočne podrobný opis konkrétnej a obmedzenej kategórie dokumentov, ktorá mohla podľa spoločnosti Rosneft opodstatnene existovať,

— k týmto žiadostiam nebolo pripojené vysvetlenie relevantnosti požadovaných dokumentov pre spor ani ich význam pre výsledok sporu a

— k týmto žiadostiam nebolo pripojené vyhlásenie o tom, že Rosneft ešte nemá tieto dokumenty v držbe, úschove alebo pod dohľadom, ani vysvetlenie dôvodov, pre ktoré sa domnievala, že tieto dokumenty sa nachádzali v držbe, úschove alebo pod dohľadom Rady.

95 — Hoci v systémoch kontinentálneho práva má spravidla každý účastník konania povinnosť predložiť vlastné dôkazy, systémy „common law“ dovoľujú účastníkom konania, aby si pod dohľadom súdu navzájom zaslali žiadosti o predloženie dokumentov („request for document production“).

96 — Napríklad článok 4 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia dovoľuje orgánom Únie odmietnuť prístup k dokumentu v prípade, ak by sa jeho zverejnením porušila ochrana verejného záujmu týkajúceho sa medzinárodných vzťahov (čo zodpovedá pojmu „Crown privilege“ alebo „public-interest immunity“). Naproti tomu postup „document discovery“ by mohol viesť k tomu, že súd nariadi predloženie dokumentu, ktorý patrí do tejto kategórie, ako dôverného dokumentu, ak sa preukáže, že tento dokument je nevyhnutný na to, aby účastník konania, ktorý žiada o jeho predloženie, mohol brániť svoje práva.

97 — Bod 17. Pozri v tomto zmysle tiež rozsudky Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101, body 29 a 30) a National Farmers' Union (C-241/01, EU:C:2002:604, bod 26).

98 — Pozri rozsudky Accrington Beef a i. (C-241/95, EU:C:1996:496, bod 15), Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101, bod 40), ako aj Bavaria a Bavaria Italia (C-343/07, EU:C:2009:415, bod 40).

168. Napriek tomu Rada predložila zoznam dokumentov, ktorých sa podľa jej názoru týkali žiadosti spoločnosti Rosneft, a čiastočne jej odmietla sprístupniť určitú skupinu dokumentov s uvedením odôvodnenia.

169. Okrem toho, keďže vláda Spojeného kráľovstva je účastníkom konania vo veci samej, nič nebráni spoločnosti Rosneft v tom, aby ju v súlade s pravidlami týkajúcimi sa predkladania dokumentov v anglickom práve požiadala o predloženie dokumentov, ktoré má v držbe, úschove alebo pod dohľadom ako člen Rady. Vnútroštátny súd musí dohliadať na to, aby pravidlá anglického práva, ktoré sa vzťahujú na predkladanie dokumentov, boli v súlade so zásadami efektivity a ekvivalencie. [99]

170. Za týchto okolností sa domnievam, že Rada nevybavila žiadosť spoločnosti Rosneft o privilegovaný prístup spôsobom, ktorý by ohrozil jej právo na obranu, právo na účinnú právnu ochranu a právo na prístup k spisu.

e) O dôvode neplatnosti založenom na údajnom porušení zásady rovnosti zaobchádzania

171. Podľa spoločnosti Rosneft Rada tým, že namierila predmetné reštriktívne opatrenia proti ruskému ropnému odvetviu, nerešpektovala zásadu rovnosti zaobchádzania, keďže hoci deklarovaným cieľom reštriktívnych opatrení, o ktoré ide vo veci samej, bolo – ako sa uvádza v odôvodnení 2 nariadenia č. 833/2014 – podporiť mierové riešenie krízy na Ukrajine, tento cieľ nevysvetľuje a už vôbec neodôvodňuje rozdielne zaobchádzanie s podnikmi, ktoré – tak ako Rosneft – tvoria súčasť ruského ropného odvetvia, a podnikmi, ktoré pôsobia v iných odvetviach.

172. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že „zásada zákazu diskriminácie vyžaduje, aby porovnateľné situácie neboli posudzované rozdielne a aby rozdielne situácie neboli posudzované rovnako, pokiaľ takéto posudzovanie nie je objektívne odôvodnené“ [100].

173. Podľa môjho názoru Rosneft nemôže oprávnene tvrdiť, že je diskriminovaná.

174. V prvom rade ruské ropné odvetvie nie je jedným odvetvím ruského hospodárstva, proti ktorému smerujú predmetné reštriktívne opatrenia. Rozhodnutie 2014/512 a nariadenie č. 833/2014 obsahujú ustanovenia, ktoré sa týkajú aj zbrojárskeho priemyslu, odvetvia jadrovej energetiky, leteckého a kozmického priemyslu, ako aj bankového sektora. [101]

175. Okrem toho Rosneft nepredložila dôkazy, ktoré by preukazovali, že existujú iné ruské ropné spoločnosti, ktoré spĺňajú kritériá uvedené v článku 1 ods. 2 písm. b) až d) rozhodnutia 2014/512 a v článku 5 ods. 2 písm. a) až d) nariadenia č. 833/2014 a proti ktorým mali z tohto dôvodu smerovať reštriktívne opatrenia, no tieto opatrenia proti nim nesmerovali alebo nesmerujú.

176. Ako poznamenáva Komisia, ak by sa malo postupovať podľa prístupu, ktorý uplatňuje Rosneft, vždy, keď by Rada chcela uložiť reštriktívne opatrenia voči tretej krajine, nemala by inú možnosť ako úplne prerušiť hospodárske a finančné vzťahy s touto krajinou, čo by navyše bolo v rozpore so znením článku 215 ods. 1 ZFEÚ, v ktorom sa hovorí o „ rozhodnut[í] [Rady] prijat[om] v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o [EÚ][, ktoré] ustanovuje prerušenie alebo *čiastočné alebo úplné* obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov“ [102].

177. Tento dôvod teda treba zamietnuť.

99 — Pozri v tomto zmysle rozsudok Pfleiderer (C-360/09, EU:C:2011:389, body 24, 30 a 31).

100 — Rozsudok National Farmers' Union a i. (C-354/95, EU:C:1997:379, bod 61). Pozri v tomto zmysle tiež rozsudky SCAC (C-56/94, EU:C:1995:209, bod 27) a Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, bod 31).

101 — Ide o článok 1 ods. 1, článok 1 ods. 2 písm. a) a článok 3a rozhodnutia 2014/512, ako aj článok 2a, článok 5 ods. 1 písm. a) a článok 5 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 833/2014.

102 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

f) O dôvode neplatnosti založenom na údajnom zneužití právomoci

178. Rosneft tvrdí, že Rada sa tým, že v odôvodnení 2 nariadenia č. 833/2014 uviedla, že cieľom reštriktívnych opatrení je „zvýšiť Rusku náklady na konanie, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a… podporiť mierové riešenie krízy“ [103], dopustila zneužitia právomoci, keďže jej skutočným zámerom bolo obmedziť schopnosť ruských spoločností pokračovať vo svojom raste a spôsobiť dlhodobú škodu ruskej energetike.

179. Podľa judikatúry Súdneho dvora „k [zneužitiu právomoci] dochádza v prípade, že inštitúcia vykonáva svoje právomoci s výlučným účelom alebo prinajmenšom pre rozhodujúce dosiahnutie iných ako uvádzaných cieľov, alebo pre vyhnutie sa postupu osobitne predvídanému Zmluvou v snahe zohľadniť okolnosti daného prípadu“ [104].

180. V tejto súvislosti sa Rosneft opiera o pracovný dokument Komisie [105], podľa ktorého reštriktívne opatrenia voči ruským ropným spoločnostiam „majú za cieľ zbaviť určité ruské strategické štátne spoločnosti medzinárodných a európskych finančných zdrojov, a tak spôsobiť štátu nepriame finančné náklady a obmedziť ich schopnosť budúceho rastu“ [106].

181. Tento dokument pritom vôbec nepodporuje tvrdenie, že „*jediným* zámerom Rady bolo obmedziť schopnosť ruských spoločností pokračovať vo svojom raste“ [107]. Naopak deklarovaným cieľom predmetných reštriktívnych opatrení bolo „zvýšiť Rusku náklady na konanie, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny“ [108], čo zodpovedá cieľu uvedenému v pracovnom dokumente Komisie.

182. Jediný dokument, ktorý je označený ako „pracovný“ a ktorý pochádza od inej inštitúcie než tej, ktorá prijala predmetný akt, v každom prípade nemôže stačiť na preukázanie existencie zneužitia právomoci.

183. Tento dôvod teda treba zamietnuť.

g) O dôvode neplatnosti založenom na údajnom rozpore medzi rozhodnutím 2014/512 a nariadením č. 833/2014

184. Rosneft tvrdí, že existuje rozpor medzi znením článku 4 ods. 4 rozhodnutia 2014/512 a znením článku 3 ods. 5 druhého pododseku nariadenia č. 833/2014. Zatiaľ čo prvé uvedené ustanovenie nepriznáva členským štátom nijakú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o zákaz odmietnuť povolenia týkajúce sa zmlúv uzavretých pred 1. augustom 2014, druhé uvedené ustanovenie im dovoľuje povoliť, a teda aj odmietnuť plnenie záväzku vyplývajúceho z takých zmlúv.

185. Pripomínam, že nariadenie č. 833/2014 je aktom Únie prijatým na základe článku 215 ZFEÚ, ktorý dovoľuje Rade prijať „potrebné opatrenia“, v tomto prípade reštriktívne opatrenia, „ak rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o [EÚ] ustanovuje“ prerušenie alebo obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s treťou krajinou alebo prijatie reštriktívnych opatrení voči fyzickým alebo právnickým osobám.

103 — Pozri tiež odôvodnenia 4 a 5 tohto nariadenia, ako aj odôvodnenie 8 rozhodnutia 2014/512.

104 — Rozsudok Dalmine/Komisia (C-407/04 P, EU:C:2007:53, bod 99). Pozri v tomto zmysle tiež bod 50 rozsudku Bank Melli Iran/Rada (T-390/08, EU:T:2009:401), potvrdený v bode 74 rozsudku Bank Melli Iran/Rada (C-548/09 P, EU:C:2011:735).

105 — Pracovný dokument služieb Komisie o pohybe kapitálu a slobode platieb (5. marec 2015) 6902/15 – SWD(2015) 58 final dostupný na internetovej stránke Rady na tejto adrese: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6902-2015-INIT/en/pdf.

106 — Tamže, s. 36 („[t]hese measures aim to cut strategic state-owned Russian companies off from EU and international financing sources, thus imposing an indirect financial cost to the state and limiting their ability to grow in the future“). Preložil generálny advokát.

107 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

108 — Odôvodnenie 2 nariadenia č. 833/2014.

186. Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, že „z dôvodu prijatia [rozhodnutia v oblasti SZBP] je [Únia] povinn[á] prijať v rámci Zmluvy [o FEÚ] opatrenia, ktoré ukladá tento akt“ [109]. Ako teda poznamenáva francúzska vláda, keď Rada prijme nariadenie na základe článku 215 ZFEÚ, je viazaná znením rozhodnutia v oblasti SZBP, ktoré mu predchádza.

187. Nesúhlasím s názorom Rady, podľa ktorého nariadenie prijaté na základe článku 215 ZFEÚ je nezávislé od rozhodnutia v oblasti SZBP prijatého v rámci hlavy V kapitoly 2 Zmluvy o EÚ a môže mu dokonca odporovať.

188. Na pojednávaní Rada v tejto súvislosti poukázala na bod 70 rozsudku Bank Melli Iran/Rada (C-548/09 P, EU:C:2011:735), v ktorom Súdny dvor rozhodol, že „pokiaľ ide o nevyhnutnosť zahrnúť do právneho základu spoločnú pozíciu 2007/140…, stačí konštatovať, že je v rozpore so samotným znením článku 301 ES, ktoré stanovuje možnosť prijatia opatrení Spoločenstva, ak spoločná pozícia alebo jednotná akcia prijatá na základe ustanovení Zmluvy EÚ v *znení pred prijatím Lisabonskej zmluvy*, týkajúca sa SZBP, stanovuje akciu Spoločenstva. Toto znenie uvádza, že na to, aby mohli byť prijaté opatrenia Spoločenstva, musí existovať spoločná pozícia alebo spoločná akcia, ale neuvádza, že tieto opatrenia musia vychádzať z tejto spoločnej pozície alebo jednotnej akcie“ [110].

189. Ako pritom Súdny dvor uvádza práve v zdôraznenej pasáži svojho rozsudku, znenie článku 215 ZFEÚ nie je zhodné so znením článku 301 ES, v ktorom bol spomenutý prípad, keď bol „v spoločnej pozícii alebo jednotnej akcii prijatej podľa ustanovení Zmluvy o Európskej únii týkajúcej sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky stanovený určitý postup, aby Spoločenstvo prerušilo alebo obmedzilo čiastočne alebo úplne hospodárske vzťahy s jednou alebo viacerými tretími krajinami“.

190. Naopak, pokiaľ ide o reštriktívne opatrenia spojené s prerušením alebo čiastočným alebo úplným obmedzením hospodárskych a finančných vzťahov s treťou krajinou, ako je článok 4 rozhodnutia 2014/512 [111], článok 215 ods. 1 ZFEÚ ukladá Rade povinnosť prijať nariadenie, ktorým sa vykonajú potrebné opatrenia. [112]

191. Keďže rozhodnutím 2014/512 boli zavedené reštriktívne opatrenia na zabezpečenie účinnosti prerušenia alebo čiastočného alebo úplného obmedzenia hospodárskych a finančných vzťahov s treťou krajinou, toto rozhodnutie teda malo byť spolu s článkom 215 ZFEÚ uvedené ako právny základ nariadenia č. 833/2014, k čomu navyše aj došlo. [113]

192. Z toho vyplýva, že ustanovenia nariadenia č. 833/2014 nemôžu odporovať ustanoveniam rozhodnutia 2014/512 bez toho, aby došlo k porušeniu zásady zákonnosti, ktorú toto nariadenie – tak ako každý akt Únie – musí rešpektovať.

109 — Bod 296 rozsudku Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia (C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461).

110 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

111 — Pozri bod 85 týchto návrhov.

112 — Pozri bod 72 týchto návrhov.

113 —
„… so zreteľom na Zmluvu o [FEÚ], a najmä na jej článok 215,
so zreteľom na rozhodnutie [2014/512]…“
…“

193. V prejednávanej veci majú dve predmetné ustanovenia odlišné znenie. Článok 4 ods. 4 rozhodnutia 2014/512 stanovuje, že zákazom vydať povolenie na predaj, dodávku, prevod alebo vývoz zariadenia alebo na poskytovanie určitých služieb uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku „*nie je dotknuté* plnenie zmlúv, ktoré sa uzavreli do 1. augusta 2014“ [114], zatiaľ čo článok 3 ods. 5 nariadenia č. 833/2014 stanovuje, že „príslušné orgány však *môžu* udeliť“ [115] také povolenie, ak sa predaj, dodávka, presun alebo vývoz týkajú plnenia záväzku vyplývajúceho zo zmluvy uzatvorenej pred 1. augustom 2014.

194. Inak povedané, rozhodnutie 2014/512 sa nedotýka zmlúv uzavretých pred 1. augustom 2014, zatiaľ čo nariadenie č. 833/2014 dovoľuje orgánom členských štátov povoliť alebo nepovoliť predaj, dodávku, presun alebo vývoz týkajúci sa plnenia záväzku vyplývajúceho zo zmluvy uzatvorenej pred 1. augustom 2014.

195. Podľa môjho názoru ide o nezosúladiteľný rozpor medzi týmito dvoma právnymi predpismi a – z dôvodov, ktoré som uviedol v bodoch 185 až 192 týchto návrhov – zastávam názor, že článok 3 ods. 5 druhý pododsek nariadenia č. 833/2014 je neplatný.

h) O dôvode neplatnosti založenom na údajnom porušení zásady proporcionality a základných práv spoločnosti Rosneft

196. Rosneft tvrdí, že článok 1 ods. 2 písm. b) až d), článok 1 ods. 3 a článok 7, ako aj príloha III rozhodnutia 2014/512 a tiež články 3 a 3a, článok 4 ods. 3 a 4, článok 5 ods. 2 písm. b) až d), článok 5 ods. 3, článok 11 ods. 1, ako aj prílohy II a VI nariadenia č. 833/2014 sú neplatné, lebo sú neprimerané vo vzťahu k ich deklarovanému cieľu a predstavujú porušenie článku 16 Charty (sloboda podnikania) a článku 17 ods. 1 Charty (vlastnícke právo).

197. Rosneft, ktorá sa odvoláva najmä na rozsudky Bank Melli Iran/Rada (EU:T:2009:401) a Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft (EU:C:2013:776), sa domnieva, že opatrenia, ktoré boli prijaté Radou, nie sú nevyhnutné ani vhodné, lebo neexistuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a cieľom, ktorý sledujú uvedené opatrenia.

198. Rosneft tvrdí, že článok 7 ods. 1 písm. a) rozhodnutia 2014/512 a článok 11 ods. 1 nariadenia č. 833/2014 dovoľujú konfiškáciu jej majetku a zásah do jej nadobudnutých zmluvných práv, konkrétne do vlastníckeho práva chráneného článkom 17 ods. 1 Charty. Podľa jej názoru tieto ustanovenia idú nad rámec toho, čo je nevyhnutné, keďže v podstate stanovujú, že iné ako ruské zmluvné strany môžu byť zbavené všetkých záväzkov stanovených v zmluvách uzavretých so subjektmi označenými uvedeným nariadením, aj keby išlo o záväzok dodať celú škálu zariadení, z ktorých by sa len malá časť týkala technológií uvedených v prílohe II citovaného nariadenia.

199. S týmito tvrdeniami nesúhlasím.

200. Tak ako vláda Spojeného kráľovstva, estónska a francúzska vláda, ako aj Rada a Komisia sa domnievam, že zásah opísaný spoločnosťou Rosneft je len nevyhnutným dôsledkom toho, že Rada sa rozhodla jednak obmedziť hospodárske a finančné vzťahy s Ruskou federáciou a jednak uložiť spoločnosti Rosneft reštriktívne opatrenia.

201. Ako Súdny dvor uviedol v bode 113 rozsudku Bank Melli Iran/Rada (C-548/09 P, EU:C:2011:735), „základné práva, o ktoré ide v prejednávanej veci, nie sú absolútnymi výsadami a… ich výkon môže podliehať obmedzeniam, ktoré sú odôvodnené cieľmi všeobecného záujmu [Únie]“ [116].

114 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

115 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

116 — Pozri v tomto zmysle tiež rozsudok Bosphorus (C-84/95, EU:C:1996:312, bod 21 a tam citovanú judikatúru).

202. V tejto súvislosti Súdny dvor v bodoch 22 a 23 rozsudku Bosphorus (C-84/95, EU:C:1996:312) rozhodol, že „každé sankčné opatrenie už na základe svojej definície zahŕňa účinky, ktoré zasahujú do vlastníckeho práva a slobodného výkonu povolania, čím spôsobuje ujmu subjektom, ktoré vôbec nezavinili situáciu, ktorá viedla k uloženiu sankcií“, a že „ďalej treba poukázať na to, že význam cieľov sledovaných spornou právnou úpravou môže odôvodniť negatívne dôsledky, a to dokonca aj značné, pre niektoré hospodárske subjekty“ [117].

203. V prejednávanej veci je cieľom predmetných ustanovení práve obmedziť poskytovanie materiálnych a finančných prostriedkov pre ruské ropné odvetvie, a teda tieto opatrenia spadajú do presne vymedzeného rámca, ktorý nemá za následok postih všetkých ruských hospodárskych subjektov bez rozdielu nezávisle od ich strategického významu pre ruské hospodárstvo.

204. Ako poznamenáva francúzska vláda, vzhľadom na kontext, v ktorom boli napadnuté ustanovenia prijaté, a na ich cieľ, ktorý spočíva v zvýšení nákladov na činnosť Ruskej federácie zameraním sa na strategické odvetvia ruského hospodárstva, vrátane ropného odvetvia, teda Rada mohla prijať predmetné ustanovenia bez toho, aby prekročila hranice toho, čo je vhodné a nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa.

205. Z týchto dôvodov navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na druhú otázku písm. a) takto:

a) Z preskúmania tejto otázky nevyplynula nijaká skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť

— článku 1 ods. 2 písm. b) až d) a článku 1 ods. 3,

— článku 7 a

— prílohy III rozhodnutia 2014/512,

ako aj

— článku 3 ods. 1 až 4, článku 3 ods. 5 prvého a tretieho pododseku a článku 3 ods. 6 až 8,

— článku 3a,

— článku 4 ods. 3 a 4,

— článku 5 ods. 2 písm. b) až d) a článku 5 ods. 3,

— článku 11 a

— príloh II a VI nariadenia č. 833/2014.

b) Článok 3 ods. 5 druhý pododsek nariadenia č. 833/2014 je neplatný.

C – *O druhej otázke písm. b)*

206. Svojou druhou otázkou písm. b) sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora, či by sa v prípade, ak by reštriktívne opatrenia napadnuté spoločnosťou Rosneft boli platné, priečilo zásadám právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*), aby členský štát uložil trestnoprávne sankcie podľa článku 8 nariadenia č. 833/2014 predtým, než Súdny dvor dostatočne objasní skutkovú podstatu dotknutého trestného činu.

117 — Pozri v tomto zmysle tiež rozsudok Bank Melli Iran/Rada (C-548/09 P, EU:C:2011:735, bod 114).

1. O prípustnosti

207. Podľa Rady je táto otázka neprípustná, lebo sa netýka platnosti alebo výkladu aktov Únie, ale platnosti vnútroštátnej právnej úpravy so zreteľom na zásady právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*).

208. Vláda Spojeného kráľovstva, ako aj Rada tiež tvrdia, že táto otázka je hypotetická, lebo sa netýka konkrétneho prípadu uplatnenia trestnoprávnych sankcií stanovených predmetnou právnou úpravou Spojeného kráľovstva, ktoré v každom prípade nemožno uplatniť na spoločnosť Rosneft, lebo trestnoprávne sankcie za porušenie ustanovení rozhodnutia 2014/512 a nariadenia č. 833/2014 sa týkajú len osôb usadených v Spojenom kráľovstve.

209. S týmito tvrdeniami nesúhlasím. Podľa môjho názoru z návrhu na začatie prejudiciálneho konania jasne vyplýva, že vnútroštátny súd nekladie Súdnemu dvoru otázky týkajúce sa platnosti právnej úpravy Spojeného kráľovstva prijatej na vykonanie článku 8 ods. 1 nariadenia č. 833/2014 [118] so zreteľom na zásady vnútroštátneho práva. Vnútroštátny súd chce v podstate vedieť, či sa zásady právnej istoty [119] a určitosti predpisov uplatniteľných v trestnoprávnej oblasti (článok 49 Charty) majú vykladať spôsobom, ktorý vylučuje uloženie trestnoprávnych sankcií, ak Súdny dvor dostatočne neobjasnil skutkovú podstatu trestného činu.

210. Tiež si nemyslím, že druhá otázka písm. b) je hypotetická. Po prvé, aj keď sa článok 3 nariadenia č. 833/2014 týka len predaja, dodávky, presunu alebo vývozu z územia členských štátov [120], domnievam sa, že sankcie zavedené vyhláškou o kontrole vývozu (sankciách týkajúcich sa Ruska, Krymu a Sevastopolu) z roku 2014 sa netýkajú len osôb usadených v Spojenom kráľovstve alebo v Únii [121]. Na pojednávaní totiž Rosneft uviedla, že v prípade porušenia reštriktívnych opatrení by bolo možné vyvodiť jej trestnú zodpovednosť ako účastníka, čo vláda Spojeného kráľovstva nepoprela.

211. Skutočnosť, že spoločnosti Rosneft nemožno uložiť tieto sankcie, v každom prípade neznamená, že otázka je hypotetická, keďže z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vôbec nevyplýva, že Rosneft nemá právo napadnúť opatrenia prijaté vládou Spojeného kráľovstva v súlade s článkom 8 nariadenia č. 833/2014.

212. Po druhé skutočnosť, že spoločnosti Rosneft ešte nebola uložená trestnoprávna sankcia, je irelevantná. Ako totiž Súdny dvor rozhodol v bode 64 rozsudku Unibet (C-432/05, EU:C:2007:163), „ak by [určitá osoba] bola nútená vystaviť sa správnemu konaniu alebo trestnému stíhaniu vedenému proti nej a sankciám, ktoré z toho môžu vyplývať, ako jedinému právnemu prostriedku nápravy na namietanie nesúladu predmetných vnútroštátnych ustanovení s právom [Únie], to by nepostačovalo na zabezpečenie takejto účinnej súdnej ochrany [tejto osobe]“.

213. Na túto otázku teda treba odpovedať.

118 — Ide o vnútroštátnu právnu úpravu citovanú v bode 25 týchto návrhov, ktorá ukladá trestnoprávne sankcie za porušenie ustanovení nariadenia č. 833/2014.

119 — Táto zásada sa už dlho uznáva v práve Únie (pozri rozsudok Racke, 98/78, EU:C:1979:14, bod 20).

120 — Pozri bod 127 týchto návrhov.

121 — Pozri článok 1 ods. 2 písm. a), podľa ktorého „[a]n offence may be committed under this Order… in the United Kingdom by any person“, a článok 4 ods. 2, podľa ktorého „[a] person commits an offence and may be arrested if that person… is concerned in an activity… for which EU authorisation is required“.

2. O veci samej

214. Podľa spoločnosti Rosneft pojmy, ktoré opisujú trestné činy, a najmä pojmy „vody hlbšie ako 150 metrov“ [122], „bridlicový“ [123], „finančná pomoc“ [124] a „prevoditeľné cenné papiere… vydané po 12. septembri 2014“ [125] nedosahujú mieru presnosti a určitosti, ktorá je charakteristická pre trestnoprávne sankcie. Táto spoločnosť sa teda domnieva, že by sa priečilo zásadám právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*), ak by členský štát uložil trestnoprávne sankcie podľa článku 8 nariadenia č. 833/2014 bez toho, aby Súdny dvor podal jednotný výklad týchto pojmov, alebo predtým, ako Súdny dvor podá taký výklad.

215. Tak ako vnútroštátny súd zastávam názor, že predmetné pojmy majú nesporne široký dosah, ale pochybujem o tom, či v konečnom dôsledku nejasnosti, ktorými sa tieto pojmy vyznačujú, postačujú na to, aby vyvolali právnu neistotu.

216. Ako Súdny dvor rozhodol v bode 217 rozsudku Dansk Rørindustri a i./Komisia (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408), „zásad[a] zákonnosti trestných činov a trestov (*nullum crimen, nulla poena sine lege*)… nemôže byť vykladan[á] v tom zmysle, že vylučuje postupné ujasňovanie pravidiel trestnej zodpovednosti“.

217. Súdny dvor teda v rámci svojich ďalších úvah rozhodol, že „význam pojmu predvídateľnosť závisí vo veľkej miere od obsahu dotknutého textu, oblasti, na ktorú sa vzťahuje, ako aj od počtu a charakteru osôb, ktorým je určený. Predvídateľnosť zákona však nebráni tomu, aby dotknutá osoba požiadala o radu odborne spôsobilé osoby s cieľom posúdiť spôsobom primeraným okolnostiam prípadu dôsledky, ktoré môžu z daného aktu vyplynúť. Ide najmä o profesionálov navyknutých na vykazovanie veľkej obozretnosti pri výkone ich profesie. Tiež je možné od nich očakávať, že s osobitnou obozretnosťou posúdia riziká, ktoré tento zahŕňa“ [126].

218. Z tohto rozsudku vyplýva, že samotná existencia rôznych možných výkladov určitého trestnoprávneho ustanovenia automaticky nespôsobuje, že toto ustanovenie sa prieči zásadám právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*). Existuje totiž veľa trestnoprávnych ustanovení, ktorých formuláciu nemožno hneď vykladať len jedným spôsobom.

219. Ako Pokladnica Jej Veličenstva a minister pre podnikanie, inovácie a schopnosti uviedli v konaní na vnútroštátnom súde, v prípade, ak existujú skutočné pochybnosti o tom, ako sa má vykladať niektorý z predmetných pojmov, „dotknutý podnik vždy môže požiadať represívne orgány o spresnenia a predísť tak akémukoľvek riziku trestného stíhania za porušenia predmetných ustanovení, ktoré sú zásade neúmyselné“ [127].

122 — Článok 3 ods. 3 písm. a) a článok 3a ods. 1 písm. a) nariadenia č. 833/2014. Podľa spoločnosti Rosneft existujú rozsiahle oblasti, v ktorých sa hĺbka vody značne mení, takže v niektorých miestach sú vody hlbšie ako 150 metrov, zatiaľ čo inde majú menšiu hĺbku ako 150 metrov. Za týchto okolností podľa spoločnosti Rosneft v nariadení č. 833/2014 tiež nie je uvedené, od akého bodu sa má merať vzdialenosť 150 metrov, ani či je zakázané vykonávať vertikálne vrty v bode, kde je hĺbka mora menšia ako 150 metrov, a následne vŕtať smerom von k bodu, ktorý je umiestnený v skale nachádzajúcej vo vodách, ktorých hĺbka je väčšia ako 150 metrov.

123 — Článok 3 ods. 3 písm. c) a článok 3a ods. 1 písm. c) nariadenia č. 833/2014. Podľa spoločnosti Rosneft neexistuje v odbore geológie ani mimo neho jednotný názor na definíciu pojmu bridlicový a nariadenie č. 833/2014 neposkytuje túto definíciu.

124 — Článok 4 ods. 3 písm. b) nariadenia č. 833/2014. Podľa spoločnosti Rosneft v rámci OSN ani v rámci Únie neexistuje nijaká definícia pojmu finančná pomoc a nariadenie č. 833/2014 nedefinuje tejto pojem.

125 — Článok 5 ods. 2 nariadenia č. 833/2014. Podľa spoločnosti Rosneft nemožno zistiť, či toto ustanovenie zakazuje vydať po 12. septembri 2014 GVP, ktoré sa týkajú akcií vydaných pred týmto dátumom. Pokiaľ ide o úplnú definíciu GVP, pozri poznámku pod čiarou 133 týchto návrhov.

126 — Rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 219).

127 — *R (OJSC Rosneft Oil Company) v Her Majesty's Treasury and ors* [2015] EWHC 248 (Admin), bod 53. Na rozdiel od teoretického prípadu kritizovaného v bode 62 návrhov, ktoré som predniesol vo veci Stichting Woonpunt a i./Komisia (C-132/12 P, EU:C:2013:335), sa zdá, že táto možnosť je v prejednávanej veci skutočná.

220. V tejto súvislosti poukazujem na to, že členské štáty sú v súlade s článkom 19 ZEÚ povinné zaviesť prostriedky nápravy potrebné na to, aby hospodárske subjekty mohli napadnúť výklad znenia rozhodnutí 2014/512 a nariadenia č. 833/2014, ktorý podajú orgány členských štátov.

221. Tieto súdy by potom mohli podať návrh na začatie prejudiciálneho konania v súlade s článkom 267 ZFEÚ vždy, keď by sa domnievali, že znenie nariadenia č. 833/2014 a rozhodnutia 2014/512 (pokiaľ by bola daná právomoc Súdneho dvora) nie je dostatočne jasné, ako to navyše urobil vnútroštátny súd, keďže položil tretiu otázku, ktorá sa týka práve výkladu pojmov uvedených v druhej otázke písm. b).

222. Navrhujem teda, aby Súdny dvor odpovedal na druhú otázku písm. b) tak, že zásady právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*) nevylučujú, aby členský štát uložil trestnoprávne sankcie podľa článku 8 nariadenia č. 833/2014 predtým, než Súdny dvor dostatočne objasní význam pojmov použitých v tomto nariadení na vymedzenie skutkovej podstaty dotknutého trestného činu.

D – *O tretej otázke písm. a)*

223. Svojou treťou otázkou písm. a) sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora, či pojem „finančná pomoc“ použitý v článku 4 ods. 3 písm. b) nariadenia č. 833/2014 zahŕňa spracovanie platieb bankou alebo inou finančnou inštitúciou.

224. Podľa spoločnosti Rosneft sa pojmy „finančné prostriedky alebo finančná pomoc“ majú vykladať vo vzájomnej súvislosti a chápať tak, že označujú poskytovanie finančných prostriedkov a súvisiacich služieb, čo nezahŕňa spracovanie platieb, pričom minister pre podnikanie, inovácie a schopnosti nesúhlasí s týmto názorom a tvrdí, že spracovanie platieb predstavuje finančnú pomoc v zmysle článku 4 ods. 3 písm. b) nariadenia č. 833/2014.

225. Ako poznamenáva vnútroštátny súd, táto otázka má osobitný význam, lebo z dôkazov, ktoré mu boli predložené, vyplýva, že príslušné orgány členských štátov vykladajú tieto pojmy odlišne.

226. Z písomných pripomienok predložených v rámci tohto konania totiž vyplýva, že estónska vláda, ako aj Komisia [128] súhlasia s výkladom týchto pojmov, ktorý podala vláda Spojeného kráľovstva, zatiaľ čo nemecká vláda podporuje výklad navrhovaný spoločnosťou Rosneft. Francúzska vláda sa domnieva, že spracovanie platieb je zahrnuté v pojme „finančná pomoc“, pokiaľ také platby vedú k tomu, že finančná inštitúcia prevedie na príjemcov týchto platieb nové prostriedky.

227. Navyše poznamenávam, že predmetné pojmy sú použité vo viacerých nariadeniach, ktorými sa ukladajú reštriktívne opatrenia. Rozhodnutie Súdneho dvora by teda mohlo mať dôsledky, ktoré prekročia rámec prejednávanej veci. [129]

228. Podľa môjho názoru na túto otázku nemožno jednoznačne odpovedať záporne alebo kladne.

229. V prvom rade poukazujem na to, že podľa znenia predmetného ustanovenia predchádzajúcemu povoleniu podlieha poskytovanie „finančných prostriedkov alebo finančnej pomoci v súvislosti s položkami uvedenými v prílohe II, a to najmä grantov, pôžičiek a poistenia vývozného úveru, na akýkoľvek predaj, dodávku, presun alebo vývoz uvedených položiek alebo na poskytnutie súvisiacej technickej pomoci“.

128 — Rada nepredložila pripomienky týkajúce sa odpovede na tretiu otázku.

129 — Pozri najmä článok 2 písm. b) a článok 4 ods. 1 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 314/2004 z 19. februára 2004 o určitých reštriktívnych opatreniach voči Zimbabwe (Ú. v. EÚ L 55, 2004, s. 1; Mim. vyd. 18/003, s. 50) v znení neskorších zmien a doplnení a článok 2 písm. b) a článok 3 nariadenia Rady (EÚ) č. 747/2014 z 10. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Sudáne a o zrušení nariadení (ES) č. 131/2004 a (ES) č. 1184/2005 (Ú. v. EÚ L 203, 2014, s. 1).

230. Ako poznamenáva vláda Spojeného kráľovstva, z tohto znenia vyplýva, že finančná pomoc je alternatívou finančných prostriedkov, a nie synonymom alebo pojmom, ktorý by bol súčasťou pojmu finančné prostriedky. Pojem finančná pomoc teda musí nevyhnutne zahŕňať činnosti, ktoré prekračujú rámec činností, ktoré sú súčasťou pojmu finančné prostriedky.

231. Znenie predmetného ustanovenia navyše poskytuje niekoľko príkladov toho, čo sa rozumie pojmom „finančné prostriedky alebo finančná pomoc“, a to „granty, pôžičky a poistenie vývozného úveru“. Tomuto výpočtu však predchádza slovné spojenie „a to najmä “, čo svedčí o tom, že sem patria ďalšie operácie, pričom spracovanie platieb nie je výslovne spomenuté.

232. V tejto súvislosti poukazujem na to, že Komisia vo svojom usmernení k vykonávaniu určitých ustanovení nariadenia (EÚ) č. 833/2014 zo 16. decembra 2014 [130] spresnila, že „platobné služby a vydávanie záručných listín/akreditívov predstavujú finančnú pomoc a sú zakázané, ak príslušná obchodná transakcia, s ktorou sú spojené, podlieha zákazu podľa článku 2“ [131].

233. Komisia tiež spresnila, že „banky, ktoré konajú v mene alebo v prospech svojho klienta by mali pri platbách, ktoré realizuje ich klient, postupovať s náležitou starostlivosťou a odmietnuť každú platbu realizovanú v rozpore s nariadením. Pokiaľ ide o banky konajúce ako korešpondenčné banky, mali by odmietnuť platby, keď sú k dispozícii informácie o takomto porušení“ [132].

234. Cieľom predmetného ustanovenia je teda zakázať akúkoľvek pomoc finančnej povahy pre transakciu zakázanú článkom 4 ods. 4 a článkom 3 ods. 5 nariadenia č. 833/2014, teda pre predaj, dodávku, presun alebo vývoz položiek uvedených v prílohe II, ak existujú opodstatnené dôvody na to, aby sa dospelo k záveru, že predaj, dodávka, presun alebo vývoz položiek sú určené pre ktorúkoľvek z kategórií prieskumných a ťažobných projektov uvedených v článku 3 ods. 3 tohto nariadenia.

235. Ako som vysvetlil v bodoch 126 až 131 týchto návrhov, transakciami, na ktoré sa vzťahuje a ktoré zakazuje článok 3 ods. 5 nariadenia č. 833/2014, sú transakcie uskutočňované z územia členských štátov.

236. Ak nariadenie č. 833/2014 nebráni tranzitu položiek uvedených v prílohe II z tretích krajín do Ruskej federácie na území Únie, vyplýva z toho, že spracovanie platieb pre tieto transakcie nespadá pod pojem „finančná pomoc“ v zmysle článku 4 ods. 3 písm. b) nariadenia č. 833/2014.

237. V tejto súvislosti poukazujem na odôvodnenie 5 tohto nariadenia, ktoré sa síce týka obmedzení vstupu určitých finančných inštitúcií na kapitálový trh uložených článkom 5, no spresňuje, že „[toto nariadenie] sa nevzťahuj[e] na iné finančné služby, ako [sú] platobné služby“.

238. Naproti tomu na spracovanie platieb za predaj, dodávku, presun alebo vývoz položiek uvedených v prílohe II z územia Únie sa vzťahuje povinnosť požiadať o povolenie, aby príslušné orgány členských štátov mohli overiť, či sa predmetná platba a transakcia, na ktorej je táto platba založená, týkajú troch prípadov vymenovaných v článku 3 ods. 3 nariadenia č. 833/2014. Príslušné orgány sú povinné nevydať povolenie len v prípade, ak sa predmetné položky majú v Rusku použiť na účely, ktoré zodpovedajú týmto trom prípadom.

239. Z týchto dôvodov navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na tretiu otázku písm. a) tak, že pojem „finančná pomoc“ uvedený v článku 4 ods. 3 nariadenia č. 833/2014 zahŕňa spracovanie platby bankou alebo inou finančnou inštitúciou, pokiaľ je táto platba založená na transakcii uvedenej v článku 3 ods. 1 tohto nariadenia.

130 — K(2014) 9950 final.

131 — K(2014) 9950, s. 2.

132 — K(2014) 9950, s. 3.

E – *O tretej otázke písm. b)*

240. Svojou treťou otázkou písm. b) sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora, či článok 5 ods. 2 nariadenia č. 833/2014 zakazuje vydávanie GVP [133] od 12. septembra 2014 podľa zmluvy o vklade s niektorým zo subjektov uvedených v prílohe VI alebo iné obchodovanie s nimi, ak sa týkajú akcií jedného z týchto subjektov, ktoré boli vydané pred uvedeným dátumom.

241. Rosneft tvrdí, že zákaz vydávať GVP od 12. septembra 2014 nezahŕňa GVP týkajúce sa akcií, ktoré boli vydané pred 12. septembrom 2014. S týmto výkladom nesúhlasí FCA, ktorý sa domnieva, že tento zákaz sa uplatňuje od uvedeného dátumu bez ohľadu na dátum vydania akcií, ktorých sa GVP týkajú, pričom s týmto stanoviskom súhlasí aj vnútroštátny súd.

242. Podľa môjho názoru zo znenia predmetného ustanovenia celkom jasne vyplýva, že vydávanie GVP je zakázané od 12. septembra 2014 bez ohľadu na dátum vydania akcií, ktorých sa GVP týkajú.

243. V zmysle článku 5 ods. 2 nariadenia č. 833/2014 sa „zakazuje… priamo alebo nepriamo nakupovať, predávať, poskytovať investičné služby alebo pomoc pri vydávaní prevoditeľných cenných papierov… inak s nimi nakladať, ak ich splatnosť presahuje 30 dní a ak boli vydané po 12. septembri 2014“.

244. Pojem „prevoditeľné cenné papiere“ je vymedzený v článku 1 písm. f) bode i) ako „akcie spoločností a iné cenné papiere rovnocenné s akciami spoločností, osobných spoločností alebo iných subjektov a *vkladové potvrdenky týkajúce sa akcií*“ [134].

245. Keďže v znení týchto ustanovení nie je vôbec uvedený konečný dátum, pokiaľ ide o akcie, ktorých sa týkajú GVP, je jasné, že zákaz vydávať GVP sa uplatňuje bez ohľadu na dátum vydania akcií, ktorých sa týkajú GVP. [135]

246. Považujem to navyše za logické, keďže – ako poznamenáva FCA – GVP sú investičnými nástrojmi, ktoré sú síce viazané na akcie určitej spoločnosti, ale sú kótované na burze a obchoduje sa s nimi oddelene od akcií, ktorých sa týkajú. V tomto zmysle GVP umožňujú spoločnostiam z tretích krajín získať prístup na kapitálové trhy Únie a získať tam kapitál bez toho, aby museli splniť kritériá a podmienky potrebné na kótovanie ich akcií na burze na týchto trhoch.

247. Tiež je dôležité poznamenať, že FCA sa domnieva, že v súčasnosti vydané GVP na akcie spoločnosti Rosneft predstavujú len 7,5 % jej celkového základného imania vo forme akcií, zatiaľ čo maximálna suma, ktorú už FCA schválil na účely jej zápisu na burze a povolenia obchodovania, by umožnila zmeniť až okolo 90 % jej základného imania na GVP.

248. Z toho vyplýva, že ak by sa prijal názor spoločnosti Rosneft, reštriktívne opatrenie zavedené predmetným ustanovením by sa stalo bezpredmetným, keďže väčšina akcií spoločnosti Rosneft bola vydaná pred 12. septembra 2014 a Rosneft by mohla naďalej bez obmedzení meniť tieto akcie na GVP.

249. Z týchto dôvodov navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na tretiu otázku písm. b) tak, že článok 5 ods. 2 nariadenia č. 833/2014 zakazuje vydávať GVP na akcie subjektov uvedených v prílohe VI od 12. septembra 2014 bez ohľadu na dátum vydania týchto akcií.

133 — GVP sú certifikáty, ktoré predstavujú držbu určitého počtu akcií určitej spoločnosti. Vzhľadom na to, že tieto certifikáty sú prevoditeľné, predstavujú samostatné prevoditeľné cenné papiere, ktoré môžu byť kótované a s ktorými možno obchodovať na kapitálovom trhu nezávisle od akcií, ktorých sa tieto certifikáty týkajú, ktoré môžu byť kótované samostatne na zahraničnom trhu. GVP vydávajú správcovia vkladov (často investičné banky) na základe zmlúv o vklade uzavretých medzi vkladateľmi a emitentmi akcií, ktorých sa týkajú GVP.

134 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

135 — Pozri v tomto zmysle tiež usmernenie Komisie k vykonávaniu určitých ustanovení nariadenia (EÚ) č. 833/2014 zo 16. decembra 2014 [K(2014) 9950 final, s. 7].

F – *O tretej otázke písm. c)*

250. Svojou treťou otázkou písm. c) sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora, ako sa má správne vykladať pojem „bridlicový“ uvedený v článku 3 ods. 3 a článku 3a ods. 1 písm. c) nariadenia č. 833/2014, a či sa má slovné spojenie „vody hlbšie ako 150 metrov“ uvedené v článku 3 ods. 3 a článku 3a ods. 1 písm. a) tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že vzdialenosť 150 metrov sa má merať v bode vrtu alebo inde.

1. O pojme „vody hlbšie ako 150 metrov“

251. Ako som uviedol v bode 214 týchto návrhov a v poznámke pod čiarou 122, existujú rozsiahle oblasti vôd, v ktorých sa hĺbka vody značne mení, takže v niektorých miestach sú vody hlbšie ako 150 metrov, zatiaľ čo inde majú menšiu hĺbku ako 150 metrov. Podľa spoločnosti Rosneft v nariadení č. 833/2014 nie je uvedené, od akého bodu sa má merať vzdialenosť 150 metrov, ani či je zakázané vykonávať vertikálne vrty v bode, kde je hĺbka vody menšia ako 150 metrov, a následne vŕtať smerom von k bodu, ktorý je umiestnený v skale nachádzajúcej vo vodách, ktorých hĺbka je väčšia ako 150 metrov.

252. Poukazujem na to, že Rosneft, vláda Spojeného kráľovstva, francúzska vláda a Komisia [136] majú rovnaký názor na správny výklad tohto slovného spojenia, keďže všetci z nich sa domnievajú, že hĺbku treba merať v bode ropného vrtu.

253. Tiež sa stotožňujem s týmto výkladom, ktorý sa mi zdá logický.

254. Tak ako Komisia sa domnievam, že vzdialenosť 150 metrov treba merať vertikálne, čo vylučuje možnosť určitého podniku vŕtať diagonálne z bodu, kde je hĺbka vôd rovná alebo menšia ako 150 metrov, smerom k ropnému poľu, ktoré sa nachádza pod vodami hlbšími ako 150 metrov.

255. Tiež je vylúčené vertikálne vŕtať v bode, kde je hĺbka vôd menšia ako 150 metrov, a následne vŕtať smerom von k ropnému poľu, ktoré sa nachádza pod vodami hlbšími ako 150 metrov.

256. Ak by bol dovolený opak a ak by to technika a rentabilita dovoľovali, mohlo by dôjsť obchádzaniu reštriktívneho opatrenia.

257. Okrem toho Rosneft, francúzska vláda a Komisia (pričom vláda Spojeného kráľovstva sa v tejto súvislosti nevyjadrila) zastávajú názor, že kritérium 150 metrov sa má uplatniť na mieste samotného vrtu, a nie na obvode ropného poľa, v ktorom sa vykonáva vrt.

258. To znamená, že článok 3 ods. 3 a článok 3a ods. 1 písm. a) nariadenia č. 833/2014 sa nevzťahujú na vrty v ropnom poli, ktoré sa nachádza čiastočne pod vodami hlbšími ako 150 metrov a čiastočne pod vodami, ktorých hĺbka je menšia ako 150 metrov, pokiaľ sa vŕta v bode, kde je hĺbka vôd rovná alebo menšia ako 150 metrov.

259. S týmto výkladom tiež súhlasím.

2. O pojme „bridlicový“

260. Výklad pojmu „bridlicový“ je zložitejší.

136 — Ostatní účastníci konania vo veci samej a prejudiciálneho konania nepredložili v tejto súvislosti pripomienky.

261. Vláda Spojeného kráľovstva sa domnieva, že Súdny dvor nie je schopný preskúmať vedecké a geologické dôkazy, zatiaľ čo francúzska vláda zastáva názor, že tento pojem je presným geologickým pojmom, ktorý si nevyžaduje výklad zo strany Súdneho dvora.

262. Naproti tomu Rosneft a Komisia ponúkajú vlastné výklady pojmu „bridlicový“, ktoré sú diametrálne odlišné.

263. Rosneft na základe posudku svojho znalca v odbore geológia navrhuje definovať pojem „bridlicový“ tak, že sa týka sedimentov s obsahom kerogénu, ktorý sa skladá prevažne z ílu (v ktorom je pomer ílových minerálov väčší ako 35 %), ktoré neobsahujú kvapalnú ropu.

264. Podľa Komisie sa predmetné ustanovenia vzťahujú na projekty, ktoré majú potenciál vyrábať ropu, bez ohľadu na to, či zdroje nachádzajúce sa v bridlicových formáciách tvorí kerogén alebo surová ropa, pokiaľ sa použije hydraulické štiepenie.

265. Tento rozdiel vo výklade svedčí o tom, že – v rozpore s názorom francúzskej vlády – geologický pojem „bridlicový“ je sporný. Okrem toho sa – tak ako vláda Spojeného kráľovstva – domnievam, že Súdny dvor nie je schopný poskytnúť vedecké definície geologických pojmov, ako je pojem bridlicový, a to najmä vtedy, ak autor predmetného aktu, v prejednávanej veci Rada, nevymedzil tento pojem.

266. Bez toho, aby som chcel poskytnúť odbornú geologickú definíciu pojmu „bridlicový“, teda poukazujem na to, že – ako poznamenáva Komisia – predmetný pojem sa nachádza vo vete „projekty, ktoré majú potenciál vyrábať ropu zo zdrojov nachádzajúcich sa v bridlicových formáciách metódou hydraulického štiepenia“.

267. Pochybujem o tom, že táto veta neumožňuje odborníkom dotknutých podnikov, ako aj príslušných orgánov členských štátov v tejto oblasti vykonať ju. Ako totiž poznamenáva vnútroštátny súd, „prinajmenšom v drvivej väčšine prípadov odborníci v príslušnej oblasti pochopia obmedzenia týchto definícií a… problémy, na ktoré poukazuje [Rosneft], sú teda skôr hypotetické než reálne alebo sa aspoň pohybujú na hraniciach definícií“ [137].

268. Je však potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na to, že reštriktívne opatrenia sa týkajú prieskumu a ťažby ropy v Rusku, definícia pojmu „bridlicový“ musí zohľadňovať povahu bridlicových formácií, ktoré sa vyskytujú v tejto krajine.

269. Preto sa domnievam, že Súdny dvor nemôže poskytnúť vedeckú definíciu pojmu „bridlicový“ a že táto definícia navyše ani nie je nevyhnutná na vykonanie predmetných článkov nariadenia č. 833/2014.

270. Z týchto dôvodom navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na tretiu otázku písm. c) tak, že „vody hlbšie ako 150 metrov“ sa majú merať vertikálne od bodu vrtu.

137 — *R (OJSC Rosneft Oil Company) v Her Majesty's Treasury and ors* [2015] EWHC 248 (Admin), bod 53.

VI – **Návrh**

271. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court) [Vyšší súdny dvor (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (senát oddelenia)], takto:

1. V súlade s článkom 24 ods. 1 druhým pododsekom poslednou vetou ZEÚ a článkom 275 ZFEÚ má Súdny dvor právomoc rozhodnúť v prejudiciálnom konaní na základe článku 267 ZFEÚ o platnosti rozhodnutia Rady 2014/512/SZBP z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine, so zreteľom na článok 40 ZEÚ a tiež preskúmať zákonnosť článku 1 ods. 2 písm. b) až d), článku 1 ods. 3 a článku 7 tohto rozhodnutia.

2. a) Z preskúmania tejto otázky nevyplynula nijaká skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť

   — článku 1 ods. 2 písm. b) až d) a článku 1 ods. 3,

   — článku 7 a

   — prílohy III rozhodnutia 2014/512,

   ako aj

   — článku 3 ods. 1 až 4, článku 3 ods. 5 prvého a tretieho pododseku a článku 3 ods. 6 až 8,

   — článku 3a,

   — článku 4 ods. 3 a 4,

   — článku 5 ods. 2 písm. b) až d) a článku 5 ods. 3,

   — článku 11 a

   — príloh II a VI nariadenia Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine.

   Článok 3 ods. 5 druhý pododsek nariadenia č. 833/2014 je neplatný.

   b) Zásady právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*) nevylučujú, aby členský štát uložil trestnoprávne sankcie podľa článku 8 nariadenia č. 833/2014 predtým, než Súdny dvor dostatočne objasní pojmy použité v tomto nariadení, ktoré vymedzujú skutkovú podstatu dotknutého trestného činu.

3. a) Pojem „finančná pomoc" uvedený v článku 4 ods. 3 nariadenia č. 833/2014 zahŕňa spracovanie platby bankou alebo inou finančnou inštitúciou, pokiaľ je táto platba založená na transakcii uvedenej v článku 3 ods. 1 tohto nariadenia.

   b) Článok 5 ods. 2 nariadenia č. 833/2014 zakazuje vydávať medzinárodné certifikáty, ktoré predstavujú cenné papiere, na akcie subjektov uvedených v prílohe VI od 12. septembra 2014 bez ohľadu na dátum vydania týchto akcií.

   c) „Vody hlbšie ako 150 metrov" v zmysle článku 3 ods. 3 a článku 3a ods. 1 písm. a) nariadenia č. 833/2014 sa majú merať vertikálne od bodu vrtu.